

AZ EST

Előfizetési árak:
Egy hónapra ... 40.000 K
Három hónapra ... 120.000 K
Külföldön
a fenti árak kétszerese
Egyes szám ára 3000 K
Keddi szám ára 3000 K
Ausztériában egyes szám 25
garas, a keddi szám 30 garas.

Politikai napilap

FŐSZERKESZTŐ: MIKLÓS ANDOR

Szerkesztőség:
VII. kerületi Rákóczi út 54.
Kiadóhivatal:
VII., Erzsébet körút 15-20. em.
Fiókiadóhivatalok:
I. Dáci uca 12.
V. Vilmos császár út 14. sz.
VII., Rákóczi út 54.
Szerkesztőség Bécsben:
I., Kohlmarkt 7.

Ha kell,

ők lemennek a katakombákba is! Ezt az elszánt, hősi, legendás zengésű mondatot olvassuk ma bizonyos urakról. Vajjon kik ők, akik most hirtelen letérik a régi, első keresztények mártír-koszorúját, hogy a saját becses homlokukat díszítsék fel vele? Ki főzte ezeket az urakat szurokba, micsoda kegyetlen császár vetette őket őrző arénák véres főenyére, tigrisek és hiénák elé, ki feszítette őket kereszték hosszú sorára a Via Appia vagy az Andrassy út két oldalán?

Kik ezek az újdonsült hitvallók és apostolok, micsoda új, megváltó kinyilatkoztatások miatt kell életüket kockáztatniuk és milyen égi angyalok hangján muzsikáló új, krisztusi tanok miatt kell elmenekülniük az írgy, vad, gyűlölködő üldözések elől a katakombák szent és hűvös homályába, hogy a mozaikkal kirakott falak misztikus fényében, a merengő szentképek felé csattogtassák áhítatuk hófehér galambszárnyait?

Ezek az urak a fajvédők! Akármilyen hihetetlenül hangzik is, ők azok a szegény üldözöttek, azok az angyali lelkek, akik most világgá sírják, hogy a katakombák legendás mártírjainak sorsa vár rájuk.

Meglepődve nézünk az új szenvedőkre, a jámbor galambfiakra, akiket egyszerre így szíven nyomott a zordon Heródes. Tudniillik sehogysem értjük, milyen jögről és alapon emlegetik éppen ők a katakombákat? Tudtukkal eddig éppen ők voltak mindig az üldözők, akik miatt katakombákban kellett itt meghúzódni minden ígéhirdetésnek, amely a szeretetet, a megértést, a szent és munkás békességet akarta a gyűlölet és lélekrombolás helyébe.

Mi úgy érezzük, hogy az urak részéről túlságosan frivol dolog a legendák galambszívű első keresztényeivel tartani a rokonságot, holott közelebbi atyafiságot vállalhatnának azokkal a barátságos párdúcokkal, akik szétépték az örök szeretet első apostoli hirdetőit. A párdücféléknek pedig — szerény véleményünk szerint — nincs mit keresniük a katakombákban.

Őrgróf Pallavicini Györgyöt ma délelőtt kihallgatta a vizsgálóbíró

— Az Est tudósítójától —

Dr. Lengyel Ernő vizsgálóbíró ma délelőtt 11 órára magához idézte őrgróf Pallavicini György képviselőt, hogy

a frankügyben tanuként kihallgassa.

Pallavicini mentelmi jogát a nemzetgyűlés erre a célra tudvalevőleg

felfüggesztette. Pallavicini délelőtt 11 órakor pontosan meg is jelent a vizsgálóbírónál és kihallgatása a késő déli órákban még tartott.

Az Est munkatársa ma reggel beszélt őrgróf Pallavicini Györgyvel, aki arra a kérdésünkre, hogy el fog-e menni a vizsgálóbíróhoz, így válaszolt:

— Igen elmegyek Tizenegy órára vagyok megideézve

— Fog vallomást tenni, kegyelmes úr? — kérdezte munkatársunk.

— Mindenesetre ki fogom fejtetni a magam nézetét, — mondotta Pallavicini. — Egyebekben, hogy vallomásomban mire fogok kitérjeszkedni, és mire nem, azt ebben a pillanatban még nem mondhatnám meg. Ez attól függ, mit fogunk kérdezni tőlem.

Lángokban állanak a kaliforniai petróleumtankok

Azt hiszik, hogy gyújtogatás okozta a tömegkatasztrófát

London, április 9
(Az Est külön tudósítójától)

Az amerikai petróleumipar kezdés óta nem volt olyan óriási katasztrófa, mint amilyen pusztulást okozott most Kaliforniában a petróleumtűz. Harmadnapja égnek a petróleumtankok, a finomító gyárak rengeteg telepe, de csak most jönnek az első részletes jelentések, mint — mint kitűdött — érthető okokból szigorú cenzurát rendelt el a kaliforniai kormány. Alapos ugyanis a gyanu, hogy

a pusztulás nem véletlen, hanem bűnös kezek műve.

Az első hírek úgy szóltak, hogy Saint Louis környékén villám csapott le és felgyújtotta az Union Oil Company földalatti petróleumtáncját, amely iszonyú dörgéssel felrobbant. Alángok átesaptak szomszédos tankokra és az explozió két embert megölt.

Olyan hatalmas volt a robbanás, hogy

Saint Louisban sok ház

fala megrepedt és minden ablak bezúzódt.

Egy asszonyt a leomló faltörmelék eltemettek. A petróleumfinomító gyárak egész tűzoltóságára és összes munkásai sem voltak képesek gátat vetni a lángok terjedésének.

Gőz-szántógépekkel nagy földtömegeket emeltek kiszállt akarták betömni az égő tartályokat, de a tüztenger kicsapott és az égő petróleum végigömlött a mesterséges gátakon túl, úgyhogy már csütörtökön 19 nyitott óriási petróleumtartályégeti messze kerületben.

Ötven mérföld távolságból látszottak a lángok, amelyek sok emletemagasságra csaptak fel és egy négyzetmérföld területen minden tűzben állott.

Saint Louisból tegnap esti kettel jelentik, hogy

a tűz terjed és aforrás olyan elviselhetetlen, hogy a lángtengert most már 200 méternyire sem lehet megközelíteni, az olajtartályok egymásután robbannak

föls eddig csak Saint Louis környékén millió hordó petróleum pusztult.

Es mialatt Saint Louis környékén ez az óriási katasztrófa pusztult,

jött a hír Annaheimből, hogy az Union Oil Company ottani telepén szintén villámesapás gyújtott föl két nagy tankot és égnek a petróleumtelepek.

Lehetetlen szabadulni attól a gyanutól, hogy

gyújtogatás történt mind a két helyen.

Ezzel a két óriási méretű petróleuméggel egyidejűleg New Orleansban újabb katasztrófa történt. Szükszavú távirat jelenti, hogy

a kikötőben lángok csaptak ki a Standard Oil Company egy hatalmas petróleumtánc hajójából, amely szinültirtele volt petróleummal.

A robbanás az egész várost megrázkódtatta. A hajón 47 matróz súlyosan megsebesült. (W. H. E.)

Döntöttek a vidéki építkezési hitelekéről is

— Az Est tudósítójától —

A népjóléti minisztérium az építési hitelek dolgában tudvalevőleg már meghozta döntését a földrosi építkezésekre vonatkozóan. Mint értesülünk,

tegnap megtörtént a döntés arról az egymillió aranykoronáról is,

amely a vidéki építkezésekre jut. Ezt a döntést most átküldik a pénzügyminisztériumnak.

A boldogulás módjairól, amelyeket könnyen ellelhetünk a németektől

Írta: dr. Vadnai Béla

A németországi gazdasági állapotok hirtelen megjavulása igen komoly biztatás — a jobb jövődöre — mindazok részére, akik hitüket már-már elvesztették. Ime a legkuszáltabb, a legádázabb állapotokból is van kibontakozás, ha nép és vezérei elég energikusak és öntudatosak ahhoz, hogy elszántan szembeszálljanak a viharral, amelyet inkább értelemmel, mint erővel kell megfékezni.

Ki hitte volna el még néhány héttel ezelőtt is,

hogy a birodalmi statisztikai hivatal március hóról közölt adataiban a munkanélküliség apadásáról, a csődök, a kényszerességek, a változások számának jelentékeny csökkenéséről fog beszámolni.

Pedig így van. Sőt! Akadnak iparágak, amelyek a legutóbbi időkig súlyos gondokkal küzdöttek s most egyszerre üzletük megélénküléséről adnak jelentéseket. Így elsősorban lényegesen javult a helyzet az automobiliparban s a különböző gyáripari ágaknál, főleg az export szempontjából, ami különösen figyelemreméltó azért, mert a kereskedelempolitikai akadályok Németországban is még mindig csak úgy fennállanak, mint Locarno előtt.

Nagy élénkség mutatkozik a káli-, nitrogén-, a cement-, a textil- és a őriparban is.

dacára annak, hogy a kilátásba helyezett nagyszabású adó- és pénzügyi politikai reformok még mindezekig nem vitettek keresztül, ám úgy látszik, a piac föltétlenül hisz a kormány íretében s máris eszkomptálja a bejelentett jelentős könnyítéseket.

Érdekes tudni azt is, hogy a mezőgazdaság céljaira a Goldskontbank útján folyósított kölcsönökön kívül még alig kerültek kifizetésre azok a hatalmas összegek, amelyeket a birodalmi kormány a felgyülemlett állami pénzekből fog a magángazdaság rendelkezésére bocsátani s nem mobilizáltattak az építkezési célokra engedélyezett kincstári pénzek sem.

Persze azért a helyzet jobbrafordulása nem pusztán a reménykedések és a kilátásba helyezett kedvezések következménye, de az ügy érdekében számtalan olyan elhatározó lépést tett az egész német gazdasági világ,

amelyek részben a mi viszonyainkra alkalmazva sürgősen követendők volnának.

Igy a legutóbbi idők grandiózusz eseménye a németek által kezdeményezett nemzetközi sin-kartel megalakulása, amit minden biztonnal követni fog a nagy vasipar életbemaradása és fejlődése szempontjából ma a belga és francia frank áringadozása következtében egyenesen létkérdés, miután kartelszerű megállapodások nélkül az elértéktelenedett pénzügyi helyzet bíró államok — a valutaromlás előidézte versenyképességek folyamánként — könnyen leteríthetnék Németországot.

Amellett igen serényen folyik az egyforma termelési ágakban a racionalizálás is.

A hajózási iparban a konkurrenciamegsejtetés és költségkímélés céljából számos fúzió keletkezett. A német olajkoncern érdek-közösségbe lépett a híres Anglo-Persian Oil Companyval. A lino-leum és a gyufaiparban csaknem az összes nagy üzemek koncentráltattak. A vasfeldolgozó művek nagy része mélyreható megállapodásokat kötött, amelynek szintén az a célja, hogy minél kevesebb

költséggel s a verseny csökkentésével fedezzék a szükségletet.

Közben természetesen a pénzintézetek is elkövetnek mindent, hogy a megindult gyógyulási folyamatot akadályozzák és fokozzák.

A rövid lejáratú kölcsönpiac olyan nagy a likviditás, hogy már nemcsak a kamat és a diszkontó tételek állandó mérséklődése állapítható meg, de valóságosan nagymértékű pénzösségről kell beszélni.

Amíg a berlini tőzsdén a napi pénz január elején 9—11%-ért könnyen volt elhelyezhető, addig ma 4%-ért is csak nehezen akad felverő.

A magángazdaság pedig a Reichsbankot alig veszi igénybe, úgy-hogy a Jegybank változóállománya az utolsó két hónapban mintegy 500 millió márkával csökkent.

De fellendült a jelzálogpiac is. A belföldi kibocsátások a legnagyobb sikerrel nyerne elhelyezést.

A jelzálogbankok és városok 10%-os arany záloglevelei az általános kamattételek jelentős csökkenése óta majdnem kivétel nélkül túlhaladták a névértéket és átlagban 104—105%-os árfolyamot értek el.

míg a 8%-kal kamatozó kibocsátások a névérték 94—95%-ért kaphatók.

(Nálunk? Hiába követ el a pénzügyminiszter minden tőle telhetőt a jelzáloghitelüzlet megteremtésére és kiépítésére, az O. F. B. ki-méletlenül és könyörtelenül elgáncsolja.

Ez a hivatal sehoggy sem vesz tudomást az ország ezer bajáról, de élénken örökdi a fölött, hogy a maga életét minél távolabbi időre tolhassa ki.

A törvény imperatívusa kimondja, hogy az intézménynek 1925 december 31-ével be kell fejeznie a reá bizott feladatot, akinek azonban ott dolga van, az jól tudja, hogy egyelőre ne sok remény van ügy gyors elintézésére.)

Misem természetesebb, mint hogy a német záloglevélpiac megállapítható

szilárd tendencia a részvénytőzsdén is fellelhető.

Persze ennek is megvannak a maga logikus okai.

A nagybankok és vállalatok mind-mind kitünő mérlegeket produkáltak és keresetüket jószívvel osztották meg részvényesikkel.

A berlini tőzsdén sűrűn hangoztattott az a jóslás, hogy az idén sokkal nagyobb számban lesznek nagy osztlékok fizető vállalatok, mint voltak az elmúlt évtizedekben, abszolút beteljesült. Magától értetődik, hogy ezek után a külföldi piac érdeklődése a német papírok iránt szinte óráról-órára fokozódik.

úgyhogy már a közeli napokban a részvénytőzsdén igen nagyarányú fellendülésre számíthatnak az előkelő német pénzügyi körök.

Mindezek a dolgok pedig a mi szempontunkból azért bírnak különös jelentőséggel, mert bajaink, nyomorúságunk pontosan azonos a németek minapi sorsával. S ha a nagy birodalmat pusztító pestist meg lehetett ölni az állami és a magángazdálkodásban alkalmazott egynehány okos és szeszű intézkedéssel, amely egyébként kézenfekszik, talán azoknak az átvétele és helyes alkalmazása a mi sívár életünket is boldoggá tehetné.

A Nyugat Budapesten halmozza föl árúit Kelet részére

Nagysikerűnek ígérkezik a nemzetközi vásár

— Az Est tudósítójától —

Megint hatalmas építkezés, rendezés, lázas sürgés-forrás színlelye a városligeti Iparcsarnok és környéke, ahol április 17-én nyitják meg a XX. budapesti nemzetközi vásárt. A magyar inar és kereskedelem tiszteletet parancsoló erőfeszítéssel igyekeznek a nehéz gazdasági helyzetben úrrá lenni és olyan árulkollekcióval felvonulni, hogy méltó versenytársként mutatkozzék be a legjobb és legkelendőbb cikkeivel jelentkező külföldi cégekkel szemben.

A vásár területe jóval nagyobb lesz a múltévinél, mert megkapta a Néprajzi Múzeum megüresedett helyiségét is és még külön öt pavillon is épül részére az Iparcsarnok mellett. A főváros megint átengedte a vásár céljaira a Műcsarnokot, amelyben, mint előreláthatóan legvonzóbb kiállítás, a rádió-cikkek özőne és mint újítás, a divatesoport kerül.

A tavalyi nagy siker után a kiállítók ötven százaléka őszi vásár megrendezését sürgette. Az őszi vásár tervét azonban el kellett ejteni, mert a budapesti vásárok nagy akadályra az, hogy minden egyes alkalommal elülről kell kezdeni a munkát, az építkezést, a berendezkedést, mert a nemzetközi vásároknak nincsen állandó helyisége, mint ahogyan van Lipcsében, Bécsben, Frankfurtban és még sok más városban.

A most megnyíló tavaszi vásárra nagyon sok hazai cég jelentkezett. Walko kereskedelmi miniszter igen nagymértékben megkönnyítette a vásáron való részvételt azzal, hogy a külfölddel szemben a viszonyosság elvére helyezkedett, vagyis mindazt megadja a külföldnek, amit a budapesti vásár Prágától, Bécsről, Lipcsétől, Bazeltól kap. Az ideutazást is ötven százalékos vasúti kedvezménnyel könnyíti meg, sőt keresztül vitte, hogy a vásárra igyekvőknek külföldi útvonalakon is adnak 25—50 százalékos menetdíj-kedvezményt.

A külföldi cégek meghívásánál irányelvként követte a vezetőség azt, hogy a külföld főként olyan árúkkal képviseltesse magát, amelyeket nálunk alig készítenek, de amelyeknek a tranzit kereskedelem nézőpontjából különösen a Balkánra való tekintettel nagyfontosságú van. Sikerült is elérni, hogy az exportképes magyar árúk mellett

a nyugati ipar itt halmozza föl árúit a Kelet fogyasztása részére.

Különösen Ausztria, Németország és Svájc képviselteti magát méltó módon a vásáron. Feltűnést fog kelteni Cseh-Szlovákia áru-készlete is, továbbá a román nyers-termények és a görög kollektió is. A jelek után ítélve.

sokezer külföldi iparos, kereskedő és gyáros érkezik Budapestre az április 17-től 26-ig tartó időszakban.

Romániából két külön vonatot, Bulgáriából két személyszállító gőzöst, Varsóból száz főnyi csoportot, Svájcól különvonatot, Revalból eszt és finn csoportot, Jugoszláviából 1500 iparost és kereskedőt jelentettek máris be.

A vásárnak nem lesznek ügynevezett attrakciói, mert nem a konkurrenciát szolgálja, hanem főcélja, hogy üzletkötésre adjon alkalmat és bebizonyítsa a Balkán kereskedőinek, hogy tapodtat sem kell továbbmenniük.

mindent megtalálnak Budapes-

ten, amire a Balkánnak szüksége lehet.

még a legfinomabb ízlést kielégítő divatot is. A nemzetközi vásárnak minden berendezkedése ezt a célt szolgálja. Persze a közönség érdekében is történnek intézkedések. Így mintán nagyobb terület áll a vásár rendelkezésére, a közlekedő utakat jelentékenyen kiszélesítették.

A nemzetközi vásárt tudvalevően a Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara rendezi. Belatiny Artur, a kamara elnöke, így nyilatkozott nekünk a tavaszi vásárhoz fűzött reményeiről:

— A budapesti árumintavásár a magyar közgazdasági élettel együtt fejlődött nagyszabású intézmény. Nagy nehézségek között nyílik meg az idei vásár, de azért nem vitatható, hogy a konszolidáció egyes örvendetes jelei mutatkoznak már a stabil valuta, az önálló magyar bank, az épülő vámtérület és számos kereskedelmi szerződés révén. Most már teljes joggal remélhetjük az erőteljesebb gazdasági forgalom megindulását. A vásár külsőségeiben nagy fejlődést mutat, a kereskedelmi kormány és a főváros áldetzatkészségéből.

Fischer Emil gyáros, a nemzetközi vásár elnöke, így nyilatkozott nekünk:

— Tekintettel a nyomasztó gazdasági helyzetre, egyenesen meglepőnek mondható nemzetközi vásárunk nagy fejlődése. Ahogyan már áttekinthetjük, a vásár a haladás maximumát fogja mutatni. Ezt az örvendetes tünetet csak azzal lehet magyarázni, hogy mennél nagyobb a baj, annál jobban igyekszik az iparos és kereskedő. Különösen az sikerült remekbe, ami a Keletet érdekl. Legerősebben a bőr, kerámia, vegyészeti, aprógépipar, rádió és a divatszakra vonul föl. Külföldről olyan élénk a jelentkezés, hogy máris nagyon jó üzletet remélünk.

Chicagói gabonatözsde

Chicago, április 8

Szerda Csütörtök

Búza májusra	157.875	159.625
" júliusra	186	187.125
" szeptemberre	131.25	132.375
Tengeri májusra	72.25	73
" júliusra	76.375	76.875
" szeptemb.	78.625	79.125
Zab májusra	41.75	42.125
" júliusra	42.25	42.75
" szeptemberre	42.375	42.75
Rozs májusra	89.5	90.125
" júliusra	90.625	91.5
" szeptemberre	90.25	91.75

Newyorki gabonatözsde

Newyork, április 8

Szerda Csütörtök

Búza őszi vörös	185.875	187.625
" kemény	181.875	188.625
Tengeri	84.25	85
Liszt sp. w. ol.	725—775	725—775

Az irányzat tartott.

128 ezer korona párja női vászoncipőnek, minden színben. Női borszandál, kitűnő minőségben, 100 ezer. Tenisz-, torna-, huzcipők, vastag vörös gumitalppal, 68 ezer. Schüfer cég, I. kerület, Döbrentei tér 4.

BAEDEKER

Meyer és Grieben utazási könyvek nagy választékban

Az Est könyvkereskedésében

Adonyi Hír György, az új Jelky András, kalandos élete és tragédiája

A pákozdi parasztfiú bejárta Kuba-szigetét, hordár volt a keleti pályaudvaron, tiszthelyettes lett a háborúban, Nagyatádi pártját szervezte Fejér megyében, összetoborozta a Prónay zászlóalj legénységét, a Lajtabánság pénzügyminisztere volt, a kurzus alattkészer képviselő, a fajvédők gazdasági kapacitása, sokszoros milliárdos, végül tönkrement, fajvédő barátai eserből hagyták, öngyilkosságot kísérelt meg és most súlyos betegen várja bűnügyének fejleményeit.

Élete: Magyarország utolsó hét esztendejének története dióhéjban

— Az Est tudósítójától —

Melegség, líra, finomság nem utközik ki egy pillanatra sem annak az embernek az életéből, akiről ez az írás beszámol és akinek a neve és története megdöbbentően jellemzi a kurzus indulását, virágzását és haldoklását. Esztendőik hosszú sora óta figyeljük a felszínre kerülő új embereket. Ki tudja honnan, ki tudja merről jöttek. Egyszerre csak ott látjuk őket úszni fent az ár tetején. Szabadúszók, akik a hullámok tetején hatalmas tempókkal tartják fenn magukat.

Oh, mennyi ilyen szabadúszót kellett megismernünk az elmúlt esztendő hullámverésében. Milyen magasan láttuk őket hatalmuk tetőpontján és milyen megdöbbentően néztük bukásuk mélységeit. A mélyből, az ismeretlenségből jöttek és vitte őket magával a mélység vissza az ismeretlenségbe. És ha vizsgáltuk az összeomlott karrierek belső struktúráját: mindig találtunk egy pontot, ahol ki lehetett a szívet tapintani. Volt egy asszony, akiért a hős történet, akinek imponálni szeretett volna cselekedeteivel. Volt valami melegség, ami hevítette.

De itt ebben a történetben nincs

Hír György világgá megy a falujából

Fejérmegyében, Pákozdon, 1888-ban született egy szegényebb parasztházban. Néhány hold földje volt az édesapjának. Becsületes, dolgos parasztember az édesapja. Becsületes, dolgos parasztagyón az édesanyja. A hat elemi iskoláját ott járja György Pákozdon és kapálni, kaszálni, venyigét nyesni együtt járt dolgos, kérgeskezű szüleivel, akik még középiskolába is beiratják. Tanuljon valamit a gyerekek. Aztán úgy jöjjön haza dolgozni — parasztnak.

Tizennyolc-tizenkilenc esztendő korában egyike a falu legszebb legényeinek. Keveset beszél, hallgatag, magabizarkozott ember. Sok könyvet olvas. Kalandorregényeket. Iskoláit régen abbahagyta. És egyszer csak híre kel, hogy György elment világot próbálni. Új Jelky András módjára.

Elkerült Bécsbe. Bécsből Hamburgba s elhatározta, hogy világotlítani egy hajóra szegődik. Valószínűleg nem kapitány volt a hajón, ahová elszegődött. Azt mondják,

egyszerű fűtő, szenelő ember, akit a Csendes Óceán angol szigetein vetett partra a sors.

A magyaron kívül a világ sem mi más nyelven nem beszél.

Mi lehetett Kuba szigetén? Mert ide került.

Meghurcolta és megtépte a sors. Nyomort látott és nyomorúságot. Éhezett? Kuli volt? Ki tudja? Mé-

zív. Pestre vándorolt, tagbaszakadt, paraszt regénye ez. A pénzéhes paraszté, akit megszedített a nagyváros és elszédített a nagyurak közelsége.

Pákozdon, ahol született, vagy Csernődön, ahol néhány holdnyi kis szőlője volt az apjának, — a rendes, takarékos életű földműves parasztnak, — vagy Adonyban, ahol ismerték, milyen rendes, milyen falusi bíró lehetett volna belőle.

Mert erre termett. Csak elvétette az utat. Pestre került, ahol miniszterekkel tegeződött és magasrangú katonák verdesték a vállát, ahol karikatúra lett belőle. Kínos és szomorú karikatúra. A kurzus gazdasági életének, a kurzus hadvezéreiének, közgazdasági kapacitásainak szomorú, csöppet sem kedélyes karikatúrája. És most súlyos betegen, felvágott erekkel fekszik odahaza, bálványuccai lakásán.

Csak megdöbbentve tud az ember erre az életre visszanézni. Hét év politikája, hét év közgazdasági élete, hét év hatalma lehetett ilyen emberek kezében?

Erdemes ebbe az életbe bele-nézni. Hét év politikai és gazdasági története tükröződik benne.

lyen el van ez temetve Hír György emlékezetében is. Hogy nem nagy szerencsével járta a világot, azt csak abból tudjuk, hogy végül visszavetődött a háború előtt a falujába. De a paraszti élet már se-hogy sem ízlést a világtájonak, mert otthagya a falut és

feljött Budapestre — vasúti hordárnak.

A világháború hőst nevel a vasúti szolgából

1914-ben a világháború kitörésének első napján az elsők között vonul be a 69-es Hindenburg bakákhoz Fehérvárra Hír György vasúti szolga, aki szakaszvezető vagy káplár volt már akkor, amikor a három esztendejét szolgálta. És most, amikor felviszik az orosz frontra, a vállas, szótlan ember nem ijed meg a maga árnyékát l. Ennek a vasidőzgetnek, ennek a munkához szokott, hatalmas természetnek, ennek a hallgatagságnak volt való a háború minden borzalva és minden fáradalmával.

Még a háború első két hónapja sem telt le.

Hír György mellét már a nagy ezüst és kisézüst vitézségi érem díszíti.

Ő az első, ha valahol jelentkezni

Hatalmas, szélesvállú, teherbíró ember, aki, úgy látszik, munkakész-

Hír György

ségével megnyerte valamelyik vasúti altisztnak a figyelmét, mert

a keleti pályaudvarra szolgának szerződtek le.

Mit tud cipelni ez az ember a vállain, azt csak azok tudják, akik látták. Nincs az a nehéz angol koffer, amit egy rántással, egy hajítással fel ne dobna széles, nagy-szerűen megépített vállára.

De az évek, amiket itt tölt el a keleti pályaudvaron, ahol ereje közbecsülésnek örvend, meghajlítják a hátát. Még egész fiatal-ember, aki hajlott vállal, döngő léptekkel, komor tekintettel járja a hatalmas üvegcsarnokot és végzi a szolgálai megbízásokat.

kell. Ő a legbátrabb, ő megy felderíteni, meneküléskor őt hagyják hátra hátvédnek és minden egyes alkalommal kitünteti magát. Aköz a néhány ember között, aki a »cug-jába« tartozik, olyan fegyelmet tart, mint senki más. *Kiméletlen a fequelemben.* Ahova ő megy, viszi magával embereit, és bátorságot önt azokba, akik vele mennek. Nem félti az életét és nem törődik azzal, hogy más féltse a magáét. Vak-merő. A kétségbeesésig elszánt. Kitünő altiszt. Alig egy fél esztendő alatt a 69-es bakáknál úgy emlegetik a nevét, mint a legjobb altisztét az ezredben. Vállas, meg-zörnyedt alakját mindenki ismeri.

Már akkor őrmester úr: Hír György.

Vakmerőségéről legendák beszél-

nek. A melle tele van kitüntetésekkel, amikor 1916-ban a 69-es gyalogezred egy zászlóaljával el-kerül a német francia hadszíntér-re, Verdun alá. Itt a német kitüntetések is megkapja és olyan megbecsülésben részesül, hogy amikor a 69-esek zászlóalját meglátogatja a német császár,

mint a legbátrabb altisztet, Hír Györgyöt is bemutatják a német császárnak.

Amikor visszajön a francia front-ról, Székesfehérvárról jelentkezik ezredesénél, elmondja, milyen érdekes tapasztalatai voltak a francia közelharcokban, és az ezred-parancsnok megbízza azzal, hogy a közelharcokról mondja el tapasztalatait a legénység és tisztikar előtt is.

Kicsit darabos, de azért formába szedett értelmes mondatokban el-beszéli, hogy mit tanult a közel-harcban, a járőrharcban a franciáktól és a németektől és akkoriban megbízzák azzal, hogy a tisztek mellett mint hasznavehető altiszt az első rohamcsapatok kiképzésével foglalkozzék.

Olyan kézigranát-szakértő, mint ő, nem sok van a hadseregben. Pontosan tudja, mikor kell eldobni a kézigranátot. És az állásokban olyan »kunsztokat« tud mutatni a kézigranátdobással, hogy a körülállókban megfagy a vér. Az ő kézigranátja nem esik túl az el-lenséges lövészáron. *Úgy dobja a tojásgranátot, mint a nyelcsgránátot.* Az ő kezében nem robban fel a kukoricagranát. Marcona alakjával, hadisisakjával, rengeteg ki-tüntetésével egyike lesz az ezred legismertebb embereinek. Van olyan kitüntetés, amelyet három-szor adtak meg neki.

Már tiszthelyettesé léptetik elő,

és amikor a Hindenburg-bakák meglátogatja Károly király, oda-állítják Hír Györgyöt is a kitün-tetett tisztek sora mellé

és vele is kezeti fog a király. Erősen megrázza a kezét, az a IV. Károly, akinek útját 1921-ben — Biatorbágnál éppen Hír György csapatai állták el legvadabbul.

A háború alatt a legnagyobb és a legbiztosabb egzisztencia az ő számára az maradt, — ha »bezapul«. Bizonyosan sokat gondolt arra, hogy az embernek hogy felviszi a háború a dolgát. Nem kell vissza-menni szolgának a keleti pályau-dvarra, nem kell koffert cipelni, nem kell borraivalókat várni. A keleti pályaudvar hordárából a há-ború magasabbrendű egzisztenciát csinált.

Megbámulják rengeteg kitün-tetését, vállal alakját, napbarintott arcát és ő szívesen veszi ezt a bá-mulatot. Arra gondol, hogy most már itt a nyugodt élet a számára. Vége lesz a háborúnak és akkor megmarad altisztnak a hadsereg kötelékében.

Akik ismerik, mosolyogva mond-ják: Hol gondolt akkor még arra Hír György, hogy valaha az élet-ben feldobja őt a politika. Soha, de soha nem jutott eszébe, hogy poli-tikával foglalkozzék. Hiszen a ka-tonának tiltva volt a politika. Ő pedig már bezapált altisztnak érezte magát.

De a váratlan összeomlás egy-szerre összedöntötte az altiszt kar-rierről álmodott élet minden re-ményességét.

1918-ban a forradalom kihúzza alóla a legénységét és György ott áll kitüntetései, legénység nél-kül, kielégítetlen ambíciókkal és alhatározza, hogy hazamegy falu-jába.

Édesapja meghalt, György örö-költe néhány hold földjét s a kielé-gítettlen ambíciókkal elmegey is-mét haza parasztnak. Tisztelet fo-gadja otthon a faluban. Regénye-keket beszélnek a hősről, akivel még a német császár és Károly király is kezét fogott.

Arról beszélnek a faluban, hogy jó volna bírónak választani. És a szükségű paraszti élete, aki sohase beszél és sohase hengeg a maga haditetteivel, — itt a legrendesebb mederbe sodródhatott volna, ha a véletlen ördöge ismét a kezébe nem

Nagyatádi pártját kezdi szervezni Fejér megyében

A forradalom első hónapjában a liberális Nagyatádi Szabó István kialakuló kisgazdapártjának szervezői végigjárják az országot és így jutnak el Fejér megyébe is, ahol Cseggödön összehívják Hír Györggyel is. »Be akarják szervezni a pártba« és egy kisgazda-gyűlésen kiderül, hogy Hír György nagyon értelmes parasztember, akinek nagy hasznát lehetne venni a további szervezésnél. Úgy hívják akkor a pártot, hogy kisgazda-és földművespárt. Programja a földosztás. Jelszava: azé a föld, aki megműveli.

Es Hír György nemcsak belép a pártba, hanem

a szervezési munkálatokra is vállalkozik.

Fejér megyében községről községre jár, régi katonatársait keresi fel és »beszerze« őket Nagyatádi pártjába. De ideái is vannak. Eszébe jut, hogy Kubában, ahol járt, mesterséges halastavakkal milyen nagyszerű jövedelmekre tettek szert az emberek és kis kupaktanácsával megbeszélve a dolgot, elhatározza, hogy feljön Pestre, fölkeresi azt a bizonyos Nagyatádi Szabó Istvánt és előterjesztést fog tenni, hogy Fejér megyében a parasztság közösen csináljon egy ilyen halastavat és szövetkezeti alapon a kormány támogatásával üssék nyúlbe ezt a jövedelmező üzemet. Akkoriban Nagyatádi Szabó Istvánnak a párthelyisége a Do-

hány ucca 70. számú házban 3 szobából állott és ide jött Fejér megyéből Hír György deputációjába.

Szükszaván, de értelmesen elmondta, mit látott és mit szeretne csinálni társaival együtt, minden kéri a kormány segítségét, és Nagyatádi megígérte a támogatást. Hír György főleg azt hangoztatta, hogy a kisparasztot segíteni kell, mert borzasztó nyomorúságos a szegény paraszt helyzete. Elmondta azt is, hogy miképp gondolja ennek a halastóznak a megépítését. Először egy bérletet kellene csinálni, egy meglévő halastavat kellene kibővíteni. Itt ütközik ki Hír Györgyből először a spekuláns, amikor a kormány támogatásával akar komolyabb, jövedelmezőbb egzisztenciát biztosítani magának. Nagyatádi válasza után meg is kezdte a »gründolási« kísérletet.

Ez volt az első alapítási terve. És ügylátszik, ekkor látta, hogy aki közel tud férkőzni a hatalomhoz, annak egy kis ravasz paraszti fuffanggal minden, de minden rendelkezésére áll. Az annyi vagyont gyűjthet, amennyit akar, annyi földet vehet, amennyire pénze akad és ha a föld a kezében, kezében a hatalom is. Ügylátszik, ekkor határozta el, hogy ráveti magát teljesen a politikára. Egyre szélesebb rétegekben kezdte a liberális irányú Nagyatádi-pártot szervezni, hogy minél szorosabb kapcsolatok fűzzék a forradalomban uralmon és hatalmon levő Nagyatádi Istvánhoz.

lönféle ügyek miatt körözött a vörös őrség.

A spekuláló kisparaszt egyszerre visszaváltott a háború kitünőt altszjtjévé. Érezte, hogy újra egy sereg ember élete van az ő gondoskodására bízva és éjszakánként patrujokát véve maga mellé, bejárt a szomszédos falvakba, felzörgette az ismerős gazdákat, élelmiszert hozott és valósággal ellátta a menekülő kis seregét.

Nagy szeretetnek örvendett Hír György a menekültek táborában, akik itt gyülekeztek az erdő mélyén mindaddig, amíg a kommun fel nem bomlott — és el nem kezdődött Szegedről a megtorlás.

A megtorló sereg elindult Siófok felé. Az adonyi erdőből a menekült tisztek rohantak a Szeged felől vonuló különítmények után és a különítmények vezéreinek.

Héjas Ivánnak és Prónay Pálnak elmondták, hogy az adonyi erdő mellett él egy kitünőt altszjt, akinek nagyon sok menekült köszönheti az életét.

A kitünőt altszjtet elvitték a különítmények vezéreikhez és egyszerre nagy ember lett a különítmények világában Hír Györgyből.

Különösen egy Klein Ede nevű főhadnagy zengett dícsérő himnuszokat az adonyi erdő altszjtjéről és a dícséretnek alapján megbízták Hír Györgyöt azzal, hogy

ott Adony környékén — a belső ellenség leverésére, akik ekkor már a zsidók voltak, továbbra is tartsa fenn összetoborzott embereit.

De nemesak Prónayval és Héjással került Hír György közelebbi ismeretségbe, hanem az úgynevezett nagypolitikát irányító emberek figyelme is ráirányult, mert egész legendák alakultak ki arról, hogy milyen szervező talentum és milyen megbecsülésben részesült egész Fehér megyében; ahol egykori hősi cselekedeteit ismerik a 69-es volt bakák.

Az adonyi erdő menekültjei

Már éppen kezdett elhelyezkedni a vidéki szervező agitációban, amikor egyszerre váratlanul megerkezett a kommun. És egy szép napon Budapestről egy volt katonatiszt ismerőse kereste fel és arra kérte, hogy rejtse el őt, mert körözik a kommunisták. Hír György kis birtoka mellett ott volt az adonyi hatalmas erdő.

Ide vitte ki, az adonyi erdőbe a Pestről érkezőt, hogy elrejtse a vörösök elől. És amikor néhány hét múlva ez az ember visszatérhetett Budapestre, itt Pesten elmondta a Vadászkiirt-szállóban, hogy volna egy nagyon alkalmas hely Adonyban az ellenforradalom megszervezésére.

Volna egy Hír György nevű altszjt, végtelenül bátor ember, aki az adonyi erdőben meg tudná szervezni azokat a parasztokat, akik elégedetlenek a vörösökkel,

mert már a Nagyatádi-párt megszervezése idején megmutatta, hogy nagyon ügyes és hasznavehető szervező talentuma van.

A Vadászkiirt-szállodából leutazott néhány ellenforradalmár érzesű úr, két katonatiszt, egy földbirtokos, egy magasabbrangú állami hivatalnok Adonyba és fölkeresték kis birtokán Hír Györgyöt, aki szívesen ment bele egy szervezkedés előkészítésébe.

1919 júniusában a Ludovika ellenforradalmi akciója után mintegy 80-100 embernek kellett menekülnie Budapestről és az ellenforradalom titkos vezetői azt az utasítást adták, hogy

meneküljenek Adonyba, keressék fel Hír Györgyöt, aki el fogja őket rejtteni.

Kiszél Étterem
IV., Kossuth t. ucca 12.
ifj. Magyar Imre
mesterial
Tánc
Asztalrendelés: Teréz 89-38

Tényleg, a Pestről menekülő meg is találták Hír Györgyöt, aki éjszakánként idején egyenként szállította ki őket az adonyi erdőbe, elejtett egy egész nagy társaságot azokból, akiket a vidéken már kü-

Mint Friedrich-párti bevez végleg a politikába

Elsősorban az akkor szervezkedő Friedrich-párttal került összeköttetésbe és megbízást kapott, hogy kezdje meg a vidéken a pártszervezkedést. Ezt ő komoly vállalkozásnak tekintette, és hamarosan felszaporodott kis birtoka Adony mellett 30 holdra. Ekkoriban már jelszavai voltak. Mint mindenki, aki akkoriban elindult a haza megmentésére,

Hír György is tagja a kettős kereszt vészövetségnek,

amelyben kétféle esküt kell tenni. Az egyik az irredenta eskü, a másik eskü az antiszemita eskü.

Az antiszemita eskü szerint minden erejével a zsidóság ellen kell küzdenie és ennek a küzdelmének hangot is ad.

— A zsidót nem fegyverrel, hanem gazdaságilag kell kiirtani. — hirdeti az ígét és szervezi a Friedrich-pártot. — Ki kell csavarni a zsidó kezéből az üzletet, le kell törni a zsidó kereskedelmet, minden gründolásba nekünk kell belefogni — akkor megoldjuk a zsidókérdést és tényleg tönkretesszük a zsidót. Rendes keresztény ember zsidóval nem fog kezét, zsidóval

nem köt üzletet és nem engedi meg, hogy zsidó legyen a szomszédja.

Ezek voltak 1919-ben Hír György vitéz altszjt új elvei. És az a liberális gondolkodású paraszt, aki 1818-ban a forradalomban egy halastó gründolásának gondolatával érkezett el a politika első kapujához, most már közelről, belülről látta a politikát, párthelyiségek és pártvezérek közvetlen szomszédságába jutott és ravasz paraszt eszével kiokumálta, hogy a politikából — nagyszerű, elsőrangú üzletet lehet csinálni.

Fent járva ismét Budapestben, kijelentette, hogy neki Adonyban régi embereiből valóságos különítménye van. Ezeknek ő a vezére, ő a parancsnoka. Ezek érte élnek, érte halnak és most, hogy a választások közelednek,

ezek az emberek azt követelik, hogy ő legyen a képviselőjük Adonyban.

És a Friedrich-féle választásokon az adonyi erdő vándorai behozák az 1920-as parlamentbe képviselőnek Hír Györgyöt, a helyi pályaudvar egykori szolgáját.

Fent az élet tetején

Ez az idő volt a különítmények aranykora. A különítmények parancsnokai Prónay Pál és Héjas Iván voltak. Mikor aztán a különítményeket fel kellett oszlatni, a Prónay-különítmény átalakult első szegedi vadászszázalóvá. Ennek az állományába került tisztként Héjas Iván testvéreivel együtt,

embert toborzott maga köré azzal, hogy összeszedi a Prónay-zászlóalj egész legénységét. Itt Adonyban parasztházakban rejtette el őket és ki tudja, honnan szerezte ellátásukra a pénzt. Lehet, hogy a sajátjából adta, hiszen a 30 holdas kisbirtokosból a politikába való bekapcsolódása után

egy 600 holdas birtok bérlője lett. Majd később meg is vette ezt a birtokot.

Nagyszerűen spekulált, mert hitelbe vette a birtokot és a romló koronából fizette ki. Lehet, hogy ennek a birtoknak a jövedelméből fedezte az adonyi különítmény ellátását. Lehet, hogy másuttan. Ki fogja ezt elmondani valaha?

Ide Adonyba rengeteg tisztelet és legénységi embert gyűjtött. Csak tiszti létszáma ennek a különítménynek 240 emberből állott és amikor nagyszerűen megszervezte a különítményt, az egykori tiszthelyettes

felvette az Adonyi György nevet és maga mellett vezető szerepet biztosított a különítmény ügyeinek irányításában Szendei László hadnagynak, Marsovszky György főhadnagynak és egy Szekszárdi Ede nevű főhadnagynak,

aki nem volt más, mint az a Klein Ede nevű repülőbiztosítási, aki Hír György szervezőképességének a hírére Szegedre, majd Siófokra elvitt. Vezető szerepe volt itt Hír György öccsének, Hír Jánosnak is, aki szintén egyszerű parasztyerek volt.

Ez az adonyi különítmény képviselte a Prónay-zászlóalj legénységének zömét. És

ennek az adonyi különítménynek Prónay mellett mindenható parancsnoka Hír György volt.

Valóságos hadseregparancsnok lett. Egy kis sereg állt a rendelkezésére — és a politikában ennek a kis hadseregnek a révén képviselő-séghez jutott. És itt, ahogy 1920-ból nézzük az arcát Hír Györgynek, két arcot látunk egyszerre. Azok, akik az adonyi alakulatot nézik és látják, azt mondják róla:

— Ez a különítmény nem gyilkolt, ez a Hír György rettenetes nagy hazafi, vad irredenta, aki Prónay és Héjas mellett arra szervezte meg a csapatát, hogy irredenta akciókat csináljon. Ami pénzt a politikából csinált, azt belevették ölté.

Aki a másik, politikai arcát nézte, az megdöbbentve mondta róla: — Rideg, kíméletlen paraszt. Pénzhez, Konjunktúra-lovag, aki

valósággal rávetette magát mindazokra az üzletekre, amelyekre lehetőség nyílt.

Hatalmas vagyont szerzett és ezt a vagyont ügyesen kiszedték belőle azok az emberek, akik az őrnál fogva tudták vezetni.

És ezt a kétarcú embert ott látják a Britanniában. Amikor a legvadabb híre van a Britannia különítményeinek.

a most megválasztott képviselő odaköltözik a Britannia-szállodába.

Magabizarkozott és morózus. És amikor belép a szálloda kapuján, méltóságáteljes, mint egy parancsnok, mert az egykori altszjt-hoz fesszes haptákban jönnek jelentkezni különös jelentésekkel. Kémek jönnek, akik most lépték át az osztrák vagy cseh határt. Parancsértisztek fesszes haptákban tesznek jelentést a legénység állományairól és arról, hogyan helyezték el Adonyból a zászlóalj az Ehmann-teleni barakkokba. És titokzatos terveket hoznak, amelyekre röviden és morózusan válaszol:

— Majd megbeszéltem Ivánnal és Pali bácsival, aztán határozok.

Vele jár állandóan egy érdekes vendége a Britanniának. Patacsi Dénes, a parlament másik volt altszjt tagja. Merő ellentéte a magabizarkozó, gondolkodó Hír Györgynek.

Patacsi — államtitkár a honvédelmi minisztériumban. Hír György különítménytulajdonos. És még Patacsi hatalmában jókedvű, kedélyes és viccelődő, Hír Györgynek nincs soha egy tréfás szava, egyetlen jókedvű mosolya, mindig morózus és magabamerült. Talán azokon a fantasztikus terveken kéri mindig a fejét, amelyek egyre újabb és újabb bonyodalmakat okoztak?

A hozzá közelállók tudták, hogy nem annyira ezek a gondolatok, mint inkább!

egyre szélesbülő pénzületi foglalkoztatják.

Hihetetlen sok civilemler keresi fel, akikkel a legközelebb üzleteket köti. Ekkoriban alakul meg az *Agricola Mezőgazdasági Részvénytársaság*. Politikai nevek egész serege vesz részt az *Agricola* állami üzleteiben és

a kurzusalakulat alapítói között ott találjuk Hír Györgyöt.

Kruder Vince az *Agricola* vezérigazgatója. A legközelebb áll a részvénytársaság az állami kiviteli és behozatali üzletekhez. *Anyai szállítási engedély felett rendelkezik, amennyit csak akar. És Pesten mindenütt árulják már ékorkor a szállítási engedélyeket.* Valóságos cégek alakulnak a szállítási engedélyek megszerzésére, különösen a Keleti-kávéházban működnek ezek a szállítási engedélyt árusító cégek.

Es itt, ebben a Keleti kávéházban zajlik le egy kellemetlen ügye *Hír Jánosnak, Hír György öccsének*, aki valami *Meiszer* nevű zsidóval kötött marhaszállítási engedélyekre üzletet.

Az *Agricola* üzletei nagyszerű jövedelmet biztosítanak.

Hír György a tőzsdére megy eddig szerzett vagyonával

és először *Kondor József* tőzsdébizományossal kezd együtt játszani. Majd nagy összeggel játszik a tőzsdén a *Pálffy-bankkal*. Minden üzlete briliánsan sikerül és az adonyi különítmény tulajdonosa egyszerre úgy áll a tőzsdén konjunktúrában, hogy

van *Fejérmegyében, Szomoron* egy bérghazdasága, csaknem 600 hold, van saját birtoka, halastava és rengeteg részvénye.

1922 közepén az egykori keleti pályaudvari hordár mai értékben körülbelül 8-10 milliárd korona vagyon felett rendelkezik.

Az *Britanniából* már régen kiköltözött. Az *Abbazia-kávéház* felett, az *Oktogon téren hatszobás lakást* utaltak ki számára. Rengeteg a pénze. És rengeteg a barátja. Ha valaki bemegy ebbe a hatszobás lakásba, egyszerre maga előtt látja Hír György egész életét és egész egzisztenciáját.

Allandóan zsúfolva van a lakás idegenekkel. *Néha nyolcan, tizen* alszanak a padlón, az *Oktogon téren, az Andrássy út leaegelősebb helyén.* Az *Abbazia-kávéház* felett, *Hír György hatszobás lakásában.*

Az előszobából balra nyílik a dolgozó, vagy ahogy ő mondja: az iroda. A falakon térképek. Részletes és helyrajzi térképek a határmenti területekről. Allandó haditervek kijelölve rajta. Ez a hadvezér. Egy nagy sárga íróasztal, rajta különféle kurzusalakulatok kinyomtatott évi jelentései, allandóan csilingelő telefon — ez a közgazdasági tényező. A földredobott cigarettavégék, a piszkos padló, a szomszédos szobában egy beállított vasgép — ez a parasztyerek, akik az igényei még nemigen terjednek hat szobára, mert hiszen

a többi szobában itt az *Andrássy út* kellős közepén fegyverek és löszerek vannak beraktározva.

Amikor a vagyon egyszerre ömleni kezd hozzá a konjunktúrában, vásárol a *Teleti téren egy bór-garnitúrát*. És itt a bór-garnitúrában milyen hihetetlen korifeusai ültek a kurzusnak és vitték bele

Hír Györgyöt a különfélelül különfélelül vállalkozásokba. A konjunktúra mindenünnen öntötte a pénzt és Hír György minden üzletbe belement. *Ha megalakult a Duna-Lloyd*, a legelőkelőbb kurzus-emberek közreműködésével, természetesen, hogy *Hír György beletársult az alakulásba.* A *Duna-Lloyd* után az *Agricola* embere jött tárgyalni. Azután *Haller István hevesmegyei főútleinek megbízottja*, majd megjelent két hangoz kurzusember és a legvadabb antiszemita lapok vállalkozásába vonta bele *Hír Györgyöt*. Utána két-három fiatalember jelentkezett, akik kémszerűre akartak indulni *Csehszlovákiába*. Azoknak utalt ki pénzt. Majd

az *Ebredő Magyarok* Egyesületéből keresték, ahol igazgató volt.

Aztán bányát ajánlottak neki megvételre, bórgyárat, halastavat —

minden üzletbe beletársult, mert azt soha sem tudta elképzelni, hogy egyszerre mindez a visszájára fordulhasson.

Minden elképzelhető irányban érdeklődést vállalt és míg maga a legszerényebben, a legvisszavonultabban, a legigénytelenebben élt, addig mindenki, aki körülötte a vagyon gyarapodását látta, belőle szeretett volna élni. Befogott mindenbe a világon, amire azt mondták: *Ezzel ismét kivesszük két zsidónak a kezéből a kenyeret.*

Vagy ezt: Lépjen be, képviselő úr, ebbe a cégbe. Önnek a kormánnyal való összeköttetése révén meg lehet akadályozni, hogy egy zsidó, vagy ez a zsidó társaság kifosszon egy egész vármegyét. És különben is nagyszerű hasznot jövedelmez.

Igy egyszerre volt birtoka, bérlete, erdőtermelése, bankja, malomüzlete, kereskedelmi részvénytársasága, állatkereskedelmi üzlete — mindenbe, amiből üzletet, jövedelmet szimatolt, megmondás nélkül belevágott. Legérdekesebb ügyeként

nyugatmagyarországi tevékenységét

emlegették. *Ez rendkívül sok pénzbe került, de*

mindent visszakapott.

Nyugatmagyarországon egyike volt azoknak, akik különítményekkel vissza akarták foglalni a megszállott területeket.

Prónayval és Héjjással Hír György volt a legfőbb vezére a nyugatmagyarországi felkeléseknek.

Mielőtt a nyugatmagyarországi akció elkezdődött volna, egy évi természet a birtokból eladta és ezt fektette bele a felkelés költségeibe.

Ő alakította meg Prónayval és Héjjással a *Lajta-bánságot*, amelynek alvezére és meghatalmazott pénzügyminisztere lett.

Mellette a parancsörtszti szerepet az a *Szendei László* töltötte be, aki most a frankhamisítási ügyvel kapcsolatban rövid ideig őrizetben volt. Hír György, a *Lajta-bánság* pénzügyminisztere, itt is nagyszerű terveket kovácsolt. *Adót vetett ki, ő maga kezelte az adókat* és ebből az adóból és a saját termésére felvett összegből élmezte a nyugatmagyarországi felkelőknek azokat a csapatait, amelyek pénzt kértek tőle és nem rekvirálással tartották fenn magukat. Hogy milyen nagyszerű üzletember volt ez a ravasz, spekuláns parasztember, azt semmi sem jellemzi jobban, mint az, hogy

a nyugatmagyarországi felkelésre külön *Lajta-bánsági* bélyegeket nyomtatott azzal, hogy ennek rendkívül nagy értéke lesz, ha a felkelés lezajlott.

Később a felkelés után felajánlotta *ülékeseknek*, hogy ezt a *Lajta-bánsági* bélyegeket gyártassák tovább, értékesítsék külföldön és

neki megfelelő jövedelmet adjanak a bélyegek eladásából.

A nyugatmagyarországi felkelés költségeit hogy-hogy nem visszatérítették neki

és ekkor a következő vállalatok részvényesei között ül:

A kvittel és behozattal foglalkozó *Agricola* Kereskedelmi R. T.-nél. A *Hefty* Richard vezetése alatt álló *Duna-Lloyd* egyik fő-részvényese. Heftyékkel közösen megvásárolja a *Villonyai Bórgyárat*. Vezérigazgató tulajdonosa a *Fülöpszállási Gőzmalomnak*. Nagy pakettekkel rendelkező játékos *Kondor József* bankházában. Ugyancsak körülbelül félmilliárd korona erejéig játszik a *Pálffy-bankban*.

Nagy részvényese és állandó pénzelője a kurzusalapoknak

és birtokán, valamint bérghazdaságán a legideálisabb mintagazdasággal foglalkozik.

Szakit az agglégényi étellel is és megnősül. Feleségül veszi egy dúsgazdag dunántúli földbirtokos leányát. Ha nem is szakit a különítményesekkel — de lehetőleg inkább a politika felé húzódik és

a faivédőből lassanként kormánypárti képviselő lesz, akit

Megállás nélkül le a mélységbe

Ez az ember, aki önmagán kívül senkit sem szeretett, akinek a kapzsága nem ért határt, akiben az urakkal való barátkozás elhomályosította a lehetőségek látókörét, egyszerre zuhanni kezdett. 1923 közepén megtörtént az első krach. Megbukik a *Pálffy-bankház*, első-kad Hír György másfél milliárdja.

Még ki sem heverte a *Pálffy-bankház* bukását, mikor a szalámikontreméből ismert *Kondor József tőzsdébizományosnál vesz el* vagyona egy másik része. A harmadik krach az árutőzsdén érte. *Fejér* megyében a gazdák rábiztak több vagyon babot eladásra. A bab árát egy *Rottenbiller* uccai pék fia sikkasztotta el és 4-500 millió koronával megszökött Pest-ről. Most egymásután szakadtak rá a szerencsétlenségek. A *Duna-Lloyd* becégratta a *Villonyai Bórgyár* megvásárlásába és megvették vele egy olyan gyárat, amely a valóságban még soha üzemben nem volt. Beugrott a *Duna-Lloyd* egy másik vállalkozásába, a *Fejérmegyeyi Kőszénbánya Részvénytársaságba* is, amelynek egyik bányája *Bodajkon* volt, és ezen is elveszített hihetetlen összegeket. Újabb üzlete a *Fülöpszállási Gőzmalom megvásárlása* volt, ahol egyszerre kiderült, hogy

Hír Györgyön egy milliárd és hatszázmillió koronát követelnek. Azzal vádolják, hogy a *Fülöpszállási Gőzmalomra* körülbelül ezerkétszázmillió koronát vett fel és ezzel az összeggel sem képes elszámolni.

Es hiába futott fűhöz-fához, hogy támogassák. Hiába futott a *Duna-Lloyd* egykori vezérehez, régi barátaitól hiába kérte a pénzeket, amiket kiszedtek belőle.

senki sem akart, vagy nem tudott rajta segíteni.

Először csak árverésekkel fenyegették és akkor kétségbeesetten szaladt barátaihoz.

— A *Karancsberényi*, a *Villonyai Bórgyár* egy vasat sem ér, mentsetek meg, mert minden egyszerre omlik össze.

— *Hja, nem kellett volna Gyurka* mindenbe belemenni, — mondták, — vagy legalább is idejében kellett volna realizálni. Tudod, mi az a realizálás?

— Az istenért, dehát ti vittetek bele, ti mondtátok, hogy a zsidó nyakát fogjuk megfojtani.

Hat milliárd úszik, amit csak nemzeti vállalkozásokba öltem.

az újabb második választáson most már *Hercegfalva* kerületében választanak meg képviselővé.

Ott áll a vagyon tetőpontján. Most már stabilizálhatná, egy életre be rendezhetné gazdát és nyugodt jövedelmét, amikor még mindia jönnek hozzá a barátai, a leaszélsőbb faivédők:

— Nézd, Gyurikám, kérlek, nem lehet visszavonulnod. Bele kell jönnöd ezekben a vállalatokba, mert ez mind hazafias vállalat és meg fogjuk vele a zsidó nyakát. Nézd, nem lehet kiválnod a *Duna-Lloyd*-ból. *Vásárolj Karancsberényit, a Villonyai Bórgyár is nagyon jó üzlet, tied lehet a Fülöpszállási Gőzmalom*, mindegyik nagyon jól jövedelmez és mindegyikkel egy-egy zsidónak törheted ki a nyakát.

Es Gyuri belement. *Paraszf* eszével csak azt látta, hogy a korona esik, vagyont, gazdaságot csinálni jó dolog, de hogy amibe beleviszik, amögött csak levegő van, azok a gründolások csak luft-üzletek, amiből csak baj származhatik, az már túlesett a paraszti gondolkodásán. És egyszerre, amikor a tetőpontján volt a vagyonnak, amikor megállhatott volna, egyszerre elindult a zuhanás lefelé.

Engem szorongatnak és feljelentenek...

— *Okos fű vagy te, Gyurka, majd kiúszol...*

Es a tebarátok közül egyik sem nyújtotta a kezét. A hazafias élelok nem jelentkeztek, hogy visszafizessék a rájuk költött milliárdokat. A barátok elfordultak, mikor emlegetni kezdték, hogy bűnvádi feljelentések érkeztek a *Fülöpszállási Malom* ügyében a *budapesti főkapitánysághoz*.

Es az ügyesség egyszerre csak kérte *Hír György* kiadatását a *nemzetgyűléstől*.

A *bálványucai* lakásban pedig az a morózus ember, aki szűkszávaságában utolsó hét esztendejét a politika porondján töltötte, felőrölt idegekkel várta, hogy valaki a segítségére jöjjön. Hogy hozzák vissza a pénzeket, amit kurzusvállalatok, kurzusalapok, kurzusember-ek kiemelték a zsebéből. De senki sehonnán sem jött. Kit érdekel többé Hír György, a paraszt altiszt, aki tőkrement és nem tud többé pénzt adni. Kit érdekel? Régi te-tubarátokat aligha, Tőlük vihetik a rendőrök.

Csak a végrehajtót érdekelte ez a különös életű ember, akinek a neve hozzákapcsolódott elszakíthatatlanul a kurzus történetéhez, a kurzus emelkedéséhez és süllyedéséhez és a végrehajtó jött és a *Bálványucai lakásban az utolsó agymenüta mindent lefoglalt*.

Es Hír György, aki végigjárt a háborúban minden fokot, végig-vonultathatott szemé előtt száz és száz dunántúli rémregényt, — amikor a végrehajtó kiment a lakásból, összetörve el akarta dobni magát az életet.

Az ereit vágta fel de még idejében megmentették.

Es most ülhet morózus, zord, komor, szóvalan fejével, a végrehajtó peccsétjével állatott hátorok között és gondolkodhatik: Nem lett volna-e jobb Pákozdon maradni bírónak, azon a becsületes kis földön, amit az édesapjától örökölt, mint itt ülni reménytelenül és szegyenkezni az elmaradót, könnyen felejtő úri barátok miatt.

Falus Feren

Aranyeres bántalmaknál nélkülözhetetlen

KORMON

AZ IDEÁLIS HÁSHAJTÓ

Minden gyógyszerárban kapható
Egy doboz ára 15.000 korona

Péter a pénzzel és pofonnal elsétált a korzóról

**A hölgy pedig a titok kulcsát
vitte magával**

— *Az Est tudósítójától* —

Elcsattant. Este félhét órákor. Jelen voltak vagy negyvenen. A nő adta, a férfi kapta. A lovagiaság legronde- sebb szabályai szerint lezajlott az első ta- vaszi pofon a duna- partú korzón. Nem egyszerű, jelentékte- len pofon volt, ami- lyen olykor-olykor el-csattant a kor- zón, hanem

súlyos — szerelmi pofon.

A nő úriasszony. Jól ismerik a buda- pesti társaságban. A férfi kevésbé is- mert személy, de, úgy látszik, ezután a pofon után ismertebb lesz.

Az esemény úgy kezdődött, hogy hat óra tájban a férfi nyugodtan és elő- kelően sétálgatott a korzón egy hölgy- gyel. Idegen hölgygel. Nem azzal, aki a pofont adta. Valószínűleg ezért kapta később a pofont.

A nap gyönyörűen sütött. A villa- mosok vígan csilingeltek. A dunaparti akácfaék jólesően hógattak a tavaszi naplemente enyhe napsütésében, ami- kor

megjelent a korzón a másik hölgy.

Az, aki a pofont adta. Egyszer végig- sétált a korzón. Elegánsan, nagyon jól volt öltözve. Nagykereskedő felesége, de senki sem tudta róla, hogy valaha valami összeköttetés fűzte volna ahhoz az úrhoz, aki később a pofont kapta. Egyszer végigment a korzón, azután megállt az újságárúsi kioszk előtt. Várt.

Arra jött a férfi a hölgygel. Az ide- gen hölgygel. A nagykereskedő fele- sége odalépett a sétálókhöz és csende- sen így szólt a fiatalemberhez:

— Péter kérem, egy pillanatra.

Péter bocsánatot kérve a hölgytől odalépett a nagykereskedő feleségéhez. — Kérem szépen. — mondotta hau- gosan az úriasszony — valami mon- danivalóm volna. Jöjjön velem.

— Nem tehetem, — felelte idegesen a férfi és

anélkül, hogy köszönt volna, ott- hagyta a nagykereskedő feleségét.

Már néhányan figyelmesek lettek az izgatott úriasszonyra, akit a fiatalem- ber szónélkül faképnél hagyott. Az asszony, úgy látszik, nagyon el volt keseredve. Pár pillanatig fel és alá járva úgy tett, mintha elindulna a Gizella tér felé, de azután ismét viss- szatért.

Nem telt bele pár perc és a Ritz felől jött ismét a jólöltözött fiatalember azzal a hölgygel, akivel az előbb el- lebegett a nagykereskedő felesége előtt. Az asszony ismét odaszólt a fér- fi- nek:

— Kérem Péter egy pillanatra.

A férfi idegesen és feltűnően udva- riatlanul viszaszólt:

— Mondtam, nagyságos asszonyom, hogy nincs időm.

— Nincs ideje! — kiáltotta az asz- szony, majd odaugrott, először fel- emelte ernyőjét, amelyet balkezeben tartott, majd hirtelen meggondolva magát,

jobb kezével hatalmasan pofon- vágta a fiatalembert.

A korzó közönsége izgatottan fordult

az első tavaszi pofon felé. Hatalmas

embergyűrű vette körül a férfit, a nagy- kereskedő feleségét és a másik hölgyet. Már nevetek kezdtek hangosan emlegetni, amikor megszól- lalt a másik hölgy, aki állítólag tán- cosnő.

— Haggya ezt az ordénáré nő, Péter. Gyerünk.

Péter, akinek nevét hangosan kez- ték emlegetni az egyre sűrűbb és sű- rűbb embergyűrűben, keresztül akart törni a tömegben, amikor szerényen megjegyezte a nagykereskedő felesége: — Kérem szépen, Péter,

a pénzt és a cigarettatárcát nem kell visszaadnia.

Ezzel megfordult és az első tavaszi pofon színhelyét ünnepélyesen ott- hagyta.

Péter lesütött szemekkel állt egy pillanatig az embergyűrű közepén, ahol kacagva vették körül, azután fel- emelte a fejét és így kiáltott:

— Van valakinek kifogása ellenem?

A tömegben megszólalt egy kedélyes hang:

— Dehogyan van, fiatalember, jól csi- nálta. Egyszer!

Es az emberek az első tavaszi pofon lezajlása után csendesen szétváltak, Péter és hölgyismerőse körül. A nagy- kereskedő felesége pedig eltűnt a Deák Ferenc uca felé és magával vitte a titkot, amit a pénz, a cigarettatárca és a pofon jelentett. (f. t.)

Kiszélesítik a pártközi értekezlet anyagát

**Bethlen a konszolidáció összes séreit és a parla-
ment munkáját akarja megbeszélteni az ellenzékkel**

— *Az Est tudósítójától* —

Gróf Bethlen István miniszter- elnök Radványból, ahol ezeket a napokat tölti, valószínűleg holnap visszaérkezik Budapestre. Beava- tott forrásból a miniszterelnöknek arról a szándékáról értesülünk, hogy

a pártközi értekezletet min- gyárt a parlamenti ülések meg- kezdése után, esetleg már ápri- lis 16-ára, össze akarja hívni.

Bethlen azt mondotta, hogy er- re a pártközi értekezletre amiatt van szükség, mert el akar járni a titkos társaságok ellen. Az ellen- zék körében erre azt hangoztatták, hogy az értekezleten semmi érte- me nincs az ellenzéki pártok részt- vételének, mert hiszen, ha a kor- mány komolyan el akar járni a titkos társaságok ellen, azt min- den további tárgyalások nélkül megteheti. A kormányhoz közel álló helyen ma kifejtették előt- tünk, hogy nem hiszik, hogy az ellenzék ennél a szándékánál meg- maradjon, mert kedvező és kinál- kozó alkalmat mulasztana el arra, hogy számos olyan kérdést meg- beszéljen, amely az ellenzékét kö- zéről érdekli. Elsősorban ugyanis

maga a titkos társaságok prob- lé mája számos más kérdést görgel maga előtt

és sok olyan problémával van szerves összefüggésben, amelynek tisztázását az ellenzéki pártok egy része régóta sürgeti. Nincs aka- dály annak, hogy mindezek a kérdések a pártközi értekezleten szóba kerüljenek és az ellenzék tá- jékozódik a kormány szándékai- ról. De elkerülhetetlennek látszik az is, hogy

a parlament egész munkarend- jét megtárgyalja ez a pártközi értekezlet,

az pedig alkalmasint nincs az ellen- zék érdekeinek ellenére, ha meg- tudja, mivel és milyen időközökben akarja a kormány a nemzetgyűlést foglalkoztatni. Nem kétséges, hogy ennek a tervezett értekezletnek döntő fontosságát lehet tulajdoni- tani és ezért, mint mondják, a kor- mány oldalán nem kételkednek ab- ban, hogy az létre fog jönni.

Egyébként Az Est legutóbbi rész- létesen feltárta azokat a nehézsé- geket, amelyek a kormány legkö- zelebbi szándékainak a végrehaj- tása elé tornyosulnak, nevezetesen, hogy

csupán az ellenzéken áll az, vajjon Bethlen június 4-én ki- mehete Genbe,

felszerelten mindazokkal a kellé- kekkel, amelyek nélkül útja alig- ha lehet eredményes. Ráműtöttünk arra, hogy a miniszterelnök már említett is tárgyalni akar az ellen- zékkel, mert hiszen a parlament- nek már csak 32 ülésnap áll ren- delkezésére, a megszavazandó költ- ségvetést és két appropriációt pedig az ellenzék, a házszabályok sze- rint, sokáig elhúzhatja, ha erejé- től telik. Ezekre a fejtegetéseinkre olyan válasz érkezett kormány- párti oldalról, amelynek tempera- mentuma a komikummal határos. Örfy Imre, aki újabban specialis- taként szerepel a házszabályrevi- zió kérdéseiben, azzal fenyeget, hogy újból és sürgetően módosítani fogják a házszabályokat és így kényszerítik az ellenzékét fegyver- letételre. Ezek a fenyegetések azon- ban nem sok hatással lehetnek, már csak azért sem, mert Örfy az állás- foglalásnak legkényelmesebb mód- ját választotta, tudniillik egysze- rűen túltette magát a lehetősége- k és a házszabályok pozitív ismeré- tén.

Beszélt tizenhatórás ülésekről, amelyek a mostani házszabályok szerint egyáltalában nincsenek, az- után olyan természetű házszabály-

reformról, amelynek a megszavaz- tatása jelentékenyen több időt kí- vána, mint a költségvetés és az appropriációk letárgyalása. Furcsa dolog továbbá, darabontokról be- szélni olyan javaslatok megszava- zásánál, amelyekről Genfben ép- pen azt kell dokumentálni, hogy azok a nemzet akaratainak egyete- mes elhatározásaként jelentkeznek. A kormány köréből értesülünk ma arról, hogy mindezek a fenye- getések céltalanok és időszerűtle- nek és hogy

maga a kormány semmiféle erőszakos eszköz alkalmazásá- ra nem gondol.

A jelek inkább arra vallanak, hogy Bethlen legalább is abban a vonatkozásban, amely a genfi út- ját érinti, a békés megegyezést ke- reszi és hír szerint Zsitvay Tibor, a nemzetgyűlés alelnöke, már leg- közelebb meg is kezdi tárgyalá- sait az ellenzéki pártok vezetőivel. Beszélünk a Ház másik alelnöké- vel,

Huszár Károllyal,

aki többek közt a következőket mondotta:

— Genfben az országnak rendkívül súlyos problémái kerülnek felszínre, — nem valószínű, hogy ezeknek ked- vező elintézését itthon bárki is meg- nehezíteni akarná. Én, a magam részéről nem hiszem, hogy pártok vagy csoportok vállalni akarnák a felelőssé- get azért, ha meghiusulna az, hogy ezek a magyar problémák elintéződje- nek vagy ha olyantermészetű nehé- séget támasztanának, hogy Bethlen azok megoldására kísérletet sem tehet- ne. Itt végre is nem arról van szó, hogy Bethlen megbukik-e vagy sem, mert hiszen

ha a költségvetés időre nem lesz meg, akkor az nemcsak Bethlen számára nincs meg, de nincs meg semmiféle más miniszterelnök szá- mára sem, egyszerűen azért: mert a kellő időpontot elmulasztottuk.

Ehez a nyilatkozathoz hozzá- tehetjük ellenzéki vezetőkpolitiku- sok tiltakozását az ellen, hogy fe- lelősséget akarjanak rájuk hári- tani azért, ha a kormány kellő idő- ben és a parlament munkarendjé- nek helyesebb megállapításával nem gondoskodott ezeknek a rend- kívüllen fontos javaslatoknak az elintézéséről.

Ezek szerint az események a kö- vetkezőképpen fognak igazodni: 15-én rövid ülése lesz a Háznak, 16-án alkalmasint megkezdik a nyugdíjvalorizáció tárgyalását és esetleg már erre vagy a következő napra összehívhatják Bethlen a pártközi értekezletet, amely nyil- ván érdekesebbnek és izgalmasabb- nak ígérkezik a nemzetgyűlés ül- seinél is.

A heti minisztertanács.

holnap délutánra halasztották, mert azt hiszik, hogy azon már Bethlen miniszterelnök is részt vesz.

Egyszerre tíz tolvajt fogtak el

**Teherkocsikat fosztogattak
a VI. kerületben**

— *Az Est tudósítójától* —

A VI. kerületi kapitányság de- tektívjei ma reggel 10 embert állí- tottak elő a VI. kerületi kapitány- ságra, különböző lopások miatt. Ez a tíz ember, akik között négy fiatalkorú suhanc is van, beis- merlte és a nyomozás is megállapí- totta, hogy huzamosabb idő óta rendszeresen fosztogatták különö- sen a Váci út, Lehel uca, Hungá- ria út, Thököly út és a környékbeli uccákban haladó teher szállító ko- csikat és azokról nem egyszer ládászámra élelmiszert, ruhaneműt és más egyéb árut loptak. A VI. kerületi kapitányság felkéri az esetleges károsultakat, akiknek áruját a fentírt környéken kocsi- ról ellopták, jelentkezzenek a VI. kerületi kapitányságon panaszlá- tel végett.

**Fizessen elő
a legjobb magyar
reggeli lapra:**

Pesti Napló

HETIVÁSÁR

Írja: KEMÉNY SIMON

☉ **A római erkölcsökről** írt gyönyörű könyvében Ludwig Friedländer csodálatos frissességgel és szinte mai elevénységgel magyarázza meg annak a nagyszerű kornak életét. A nyilvános játékokról írott részből kitűnik, hogy a panem et circenses jelszava alatt kitört forrongások mögött milyen komoly szociális okok működtek. Egyetlen városban sem gyűlt össze olyan nagy, olyan vad és olyan sok országból való népsűrűség, mint Rómában. Ez a tömeg dologtalanul töltötte életét s a kormányok pénz (munkanélküli segély) és gabona (természetbeni ellátás) kiosztásával gondoskodtak róla. Azonban nem volt elég, hogy ezeket az embereket jól lakassák, szórakoztatásukról is gondoskodni kellett. És lett a cirkusz. A nagy cirkusz, amelyet Julius Caesar fejezett be, Róma egyik díszépülete volt. Hossza 600, szélessége 200 méter volt. Az ülések három emeletnyi magasságból ereszkedtek alá. Tűzvész és bomlás több cirkuszt megsemmisített, s az új épület mindig hatalmasabb volt a régivel. Azt írja Friedländer, hogy Titus alatt 250.000 ülőhely volt a cirkuszban, s miután ez az épületkolosszus leégett, az új épületbe a IV. században már 385.000 ember fért bele.

Kiülről a cirkusz küzdő térségét hatalmas csarnok vette körül. Ebben a csarnokban az üzleteknek, műhelyeknek, boltoknak száza, s a mesteremberek és a boltosok lakásai voltak. Itt voltak az istállók, a remek versenyparipákkal zsúfolva, a vadállatok oljai, a fegyvertárak, a kocsiszinek és a szerszámraktárak. Rengeteg lacikonyha, kocsmá, kovácsműhely, szíjgyártók, kocsi készítő, szabók, vargák és fodrászok műhelyei. Egész hatalmas város volt a cirkusz épületében, sok tízezer ember egzisztenciája függött attól, hogy a cirkusz működjön és virágozzon. A hajtók, a trénerok, az orvosok, a takarmányszállítók, a loápolók, a kúpecek ezrei éltek abból a kenyérből, amit a cirkusz adott nekik. Hatalmas és fontos tényező volt Róma politikai életében ez a néposztály, amellyel számolni kellett. Amikor tehát Róma népa panem et circenses üvöltött, akkor ez nemcsak a véres, vad látványokra éhes dologtalan tömegek ordítása volt, hanem ugyanolyan gazdasági okokból következő kívánság, mint mikor ma tüntetni mennek a munkanélküliek s a parlamentben s az újságokban a közmunkák kiadását sürgetjük, hogy a munkanélkülieket foglalkoztathoz és az ipart megrendelésekhez juttassuk.

*
☉ **Az állatok, a hajtók és a lovasok** óriási népszerűségével szemben siralmas helyzete volt a színészeknek. A római birodalom területén a színészek törvényesen ki voltak zárva minden tiszteletbeli hivatalból. A férj büntetlenül megölte azt a színészt, akit házában házasságtörésen ért. Azt a katonát, aki színésznek esapott fel, épüghalállal büntették, mintha rabszolgának adta volna el magát. A tisztviselőknél a színészekkel szemben testi-fenyíték alkalmazására adott jogot a törvény. A törvényhozóknak nagy szigorúsága mögött szenvedélyes színész-kultusz lángolt, a pantomimusk, táncosok, az énekesek és kiváló zenészek a csodálók és rajongók seregétől voltak körülvéve. Páris, az imádott pantomimjátékos Neronak is legbensőbb kedvelte volt. Ez azonban nem akadályozta meg a császárt abban, hogy később a művészt, mikor őt Nero a láncban fűlül-műlti nem tudta, meg ne öltesse.

☉ **Számos expedíció** kutatja szenvedélyesen az ősember nyomát. Ezekig ásnak, túrják a sivatagok homokját, bújják a barlangok mélységeit a tudósok, hogy valamit megtudjanak arról a primitív teremtményről, akiből hosszú évezredek, százezer, vagy millió évek, a mai embert csinálták. Az ősember barlangjában legtöbb helyen kövekre karcolt rajzokat találtak. Hol volt akkor még a betű és talán a szó is! Előbb volt a rajz és csak sokára azután az írás. Előbb volt a művészet és messze jött utána a műveltség. Előbb volt a művész és csak igen sok idő múlva követte őt a tudós. Innen az embereknek a művészetek iránti ősi tisztelete.

*
☉ **Husvét vasárnapján a barátom** elment a templomba. Hároméves kislányától elbűsűzött.

— Ha jól viseled magadat, akkor a templomban beszéllek a Jóistennel, hogy szeressen, mert jó kislány vagy.

Mikor délben hazament, a gyermek izgatottan fogadta.

— Beszéltem az Istenkével, milyen volt?

Az apa mehökkent, nem tudott hirtelen válaszolni.

— Az Istenke nem volt odahaza.

A leányka egy pillanatra gondolkodott.

— A felesége sem?

*
☉ **Azoknak a rajongóknak a figyelmébe** ajánlom ezt a kis történetet, akik a világbékéről ábrándoznak.

Hat férfi ült egy vendéglő asztal mellett. Hat barát. Egymással harmónizáló, egymást mindig megértő, sőt egymást ösztönözve becsülő hat ember. Egyszerre egy eléggé felületes ismerősük lépett az étterembe és engedélyüket kérte, hogy az asztalukhoz ülhesse.

— Holnap este Párizsba utazom — kezdte a beszélgetést.

— Van már lakása? — kérde az egyik — mert ha nincs, akkor egy kintűn, olcsó szállodát ajánlok.

Es megmondta a szálloda címét.

— Kérem, írja föl, amit én mondom, hálás lesz érte — mondta a második és már diktálta is a szálloda nevét.

— Ugyan mit akartok, — vág közbe a harmadik — hiszen ezek drága, zajos szállodák; oda szálljon, ahol én laktam tavaly és csak hivatkozzon rám. Írja...

Az utazó írni akarta a címet, de a negyedik úr kikapta kezéből a noteszt.

— Majd én felírom magának egy remek címet, ez a város közepén van, angol ház, tiszta, kényelmes, kintűn koszt, jó publikum és nevelésesen olcsó. Pedig engem nehéz kielégíteni...

— Ezek mind lebujsok, — tört ki az ötödikből — ha rám hallgat, oda száll, ahová én szoktam, mondja, hogy én küldtem, s így ellátják, mint egy királyt. Én kényes ember vagyok...

Itt azonban már feleséggel a hatodik úr hangja.

— Hogy lehet ilyen könnyelmű tanácsokat adni. Egyetlen szálloda van egész Párizsban, ahova nyugodtan bemenhet. En a mezeszeteimet töltöttem benne, elragadó hely. Oda kell mennie, írja csak, majd diktálom a címet...

De ekkor már izzó volt a levegő az asztal körül, a hat jóbarát egyszerre beszélt, mindegyik szidta a másik szállodáját és dicsérte a magáét, leszólták egymás izlését, kultúrigényét és csaknem komolyan összeveszték azon, hogy egy közömbös ismerősük melyik párizsi hotelben lakjon három napig.

Vérvizsgálattal nem lehet eldönteni az apaságot

Érdekes hivatalos orvosi szakvélemény és járásbírói végzés egy gyermektartási pörben

— Az Est tudóstól —
Az egyébként is sok érdekes fordulatot jelentő gyermektartási perek sorában is feltűnik az a per, amelyet pár hónappal ezeiőt inlított egy fiatal nő egyik ismert fővárosi orvos ellen, két ikergyermeke eltartása érdekében. A pör előzményeit annak idején Az Est már ismertette.
A pörben szereplő nő egy körüti mozgóképszínház jegyszédője

valakinek ki az apja, legfeljebb csak azt, amint ezt több osztrák orvos is vallja, hogy ki nem az apa. A bíró az orvosi szakvélemény és a maga vizsgálata alapján.

elutasítja végzésében azt, hogy a kérdéses gyermektartási pörben vérvizsgálat útján döntse nek.

Indokolásában többek között ki mondja a járásbíró, hogy a

Az ikernővérek

volt. A mozielőadásokat szorgalmasan látogató orvossal a mozgóképszínházban ismerkedett meg. Mint keresetében megírta, az orvos azal az ürüggyel, hogy olvasnivalót ad a számára, felhívta a lakására.
— Egyéb bizonyíték a kezem között nincs — írja a fiatal anya, — mint az, hogy a legpontosabban le tudom írni a doktor úrnak, gyermekeim apjának, lakását és a lakás berendezését.
Ezt a pert indító anya meg is tette keresetében. A legtúzetesebben írta le, milyen az orvos lakása.

A keresetben ezenkívül a pereskedő anya vérvizsgálat elrendelését is kéri gyermekei és az orvos számára, az apaság pontos megállapítása végett.
Nemrégiben tartotta meg a pörben az első tárgyalást a budapesti központi járásbírószágon dr. Peihó Kornél járásbíró. Akkor a bíró úgy végzett, hogy megkereste dr. Minich Károly törvényszéki orvosszakértőt, adjon szakvéleményt arra vonatkozólag, hogy

gyermektartási perekben a jog azt az elvet tartja szem előtt, hogy a házasságon kívül született gyermekek eltartása érdekében a legmesszebbmenő jogi liberalizmusra van szükség. A járásbíró, aki érdekes végzése értelmében a gyermektartási perekben a vérvizsgálatnak a tudomány mai állása szerint tehát semmiféle szerepe nem lehet.

A bíró helyszíni szemlét is tartott az orvos lakásán, hogy megállapítsa, hogy megfelel-e a valóságnak az anyának az az állítása, hogy a legtúzetesebben és a legpontosabban le tudja írni az orvos lakását. A következő tárgyaláson hozza majd meg ítéletét a járásbíró és dönti el, hogy a két ikergyermeknek, legalább papiroson és pár-százezer korona erejéig, a perbefogott orvos-e az apja.

Bérházam Thököly útnál, 2 emelet, 390/51, jó karban, 16 éves, újlétek, nagyobb lakások, iparvállalatnak is alkalmas, 16.000 alappér, elköltetés miatt 980 millió. Ferenc körút 27, bérhirdetés üzlet

Minden külön értesítés helyett!
Fájdalmatól megtört szívvel jelentjük, hogy családunk feje, támaszunk és drága tanácsadónk

Dr. Sági Ernő
üggyvéd
Baranyavármegye th. t. főügyésze, a vármegye közigazgatási bizottságának és törvényhatósági bizottságának volt tagja

életrének 60-ik évében, hosszú, nehéz szenvedés után, itthagytott bennünket. Földi maradványait e hó 11-én, délelőtt 11 órakor fogjuk a rákoskeresztúri izraelita temetőben örök nyugalomra helyezni.

Dr. Sági Ernőné Spitzer Margit özvegye, Schlesinger Rezső és neje Toch Róza szülei.

Székács Aurélné Sági Lenke és Rosenberghenrikné Sági Márta gyermekei. Székács Aurél és Rosenberghenrik vejei. Székács Veruka unokája. Sági Gyula és neje, Sági Soma és neje, Sági Sándor és neje testvérei és sógorai.

Özv. Spitzer Sámuelné Strausz Pauline anyósa. Özv. Fischer Henrikné Spitzer Vilma sógora.

Emléke eltűrhötlenül él tovább bennünk.

Részvétlétogatók mellőzését kérjük. Külön villamoskocsi e hó 11-én, vasárnap délelőtt 7/10 órakor indul a Rákus-kórháztól

a tudomány mai állása szerint vérvizsgálattal ki lehet-e mutatni az apaságot?

Most tartotta meg a második tárgyalást a járásbíró, ebben az ügyben miután Minich professzor szakvéleménye megérkezett a járásbírószágra. A terjedelmes szakvéleményében Minich professzor megállapítja, hogy

a vérvizsgálat eredménye tudományos szempontból most még nem bizonyítja arra, hogy ki lehet a gyermek apja.

Arra vannak jelek, — mondja szakvéleményében a törvényszéki orvosszakértő — hogy negatívumot ki lehet mutatni, vagyis azt, hogy a gyermeknek ki nem az apja. De azt, hogy ki az apa, tehát a pozitívumot, pontosan még nem lehet megállapítani.

Az eljáró járásbíró azonban nem elégedett meg a professzor véleményével, hanem

személyesen is áttanulmányozta az idevonatkozó orvosi munkákat.

A bíró maga is arra a meggyőződésre jutott, hogy a vérvizsgálat ma még nem állapíthatja meg, hogy

150.000 koronáért 32 hónap

Ujra elítélték az áldetektív-cimbalomkészítőt

— Az Est tudósítójától —

Hegedüs Béla zongora- és cimbalomkészítő, aki csalás, lopás, sikasztás és egyéb bűncselekmény miatt már több évet töltött börtönben, fegyházban, család kísérletének büntette miatt állott ma a büntetőtörvényszék Publikánosa előtt.

Hegedüs 1925 elején szabadult ki a börtönből s akkor olvasta az egyik újságban, hogy Fleiner Jenő zsákkereskedőt letartóztatták. Délután

felment a letartóztatott Fleiner lakására és ott Kereszties detektívnek adta ki magát.

De csak Jirko Anna nevelőnőt találta otthon. Este felhítkor ismét beállított Fleinerékhez. Fleinernek ekkor már otthon volt, de őt volt a letartóztatott Fleiner öccse is. Ez zavarba hozta Hegedüst, aki kijelentette, hogy neki csak Fleiner névvel van tárgyalnivalója és később újból eljön.

Ejszaka felkeltő tájban Hegedüs ismét beállított Fleinerékhez.

Ekkor csak az asszony és a nevelőnő tartózkodott otthon.

Férje ellen ékszerszalás miatt újabb elűrés indult — mondotta az áldetektív. — Az úgy nálam van, sokat tehetek férje érdekében.

Majd azt mesélte, hogy Fleinert a rendőrségem ült, verik, vacsorát sem odtak neki, ő azonban jószívű detektív, saját pénzéből volt vacsorát. Az asszony, amikor halotta, hogy miként háznak férjével a rendőrségem, elájult. Erre a nevelőnő lefutott a házmesterhez és azt mondotta, hogy neki gyanús ez az ember, azt hiszi, hogy nem is detektív. A házmester azonban megnyugtatta a nevelőnőt, hogy

ő igazoltatta a detektívet, amikor kaput nyitott neki

és szabályszerű detektív-igazolvánnyal igazolta magát.

Amikor a nevelőnő visszament a lakásba, Fleinernek már magához tért és 150.000 koronát át is adott az áldetektívnek. Hegedüs észrevette, hogy a nevelőnő karján értékes arany karkötőre van.

Kitől kapta ezt az aranyórárt? — kezdte faggatni a nevelőnőt.

— Az úrtól kaptam, karácsonyi ajándékul.

— Ahá! — kiáltotta az áldetektív, majd kijelentette, hogy

lefoglalja az aranyórárt büntelként, mert az is az ékszerszalásból származik.

A nevelőnő azonban nem ijedt meg, nem adta oda az órárt, mire Hegedüs hátsó zsebéhez nyúlt, hogy revolvert húzzon elő.

— A revolvertől sem iudék meg, — mondotta Jirko Anna.

— Akkor majd holnap eljön egy kollégám, — fenyegetőzött Hegedüs — az majd másként fog banni magával.

— Kollégájától sem ijedek meg, — felelte a nevelőnő asszony és az órárt nem adta át.

Hiába erőszakoskodott.

Hegedüs hajnali öt óra tájban csak a 150.000 korona zsákmánnyal távozhatott el Fleinerék lakásáról.

Két év fegyházbüntetésre ítélte néhány hónappal ezelőtt a büntetőtörvényszék Hegedüs Bélát, amiért az asszonytól kicsalta a 150.000 koronát. A Publikánus ma Jirko Anna sérelmére elkövetett csalás és zsarolás kísérlete címén vont a felelősségre Hegedüst, aki mindent beismer, csak azt tagadta, hogy revolverrel fenyegetőzött. A tanúként kihallgatott nevelőnő azonban ellene vallott.

Nyelchónapi újabb hőrtönt kapott

a bíróságtól Hegedüs Béla, összesen tehát két évet és nyolc hónapot

(fog ülni, amiért Fleinerék lakására ment, detektívnek adta ki magát és megszarolta az asszonyt is és meg akarta zsarolni a nevelőnőt is.

Ébredő hírességek hangos botránya a járásbírószágon

— Az Est tudósítójától —

A központi járásbírószágon hamnap délután emeletének egyes bírói folyosóját éktelen lármá, zajos durva szóhárc zavarta meg ma reggel. Schernhardt táblabíró szobája előtt csoportosultak az igazgatótól kivörösödött arcú, hadonászó emberek, akik között a kuss, a mars, a takarodj, a tolvaj szavak úgy röpdöstek, mint a legmegszokottabb köznapki kifejezések. Abday Gusztáv és Jaeger Károly állottak a vitaközös központjában. Körülöttük Kende József és társaságának közismert tagjai állottak. Úgyvédek, altisztek veték körül a csoportot és fejcsóválva hallgatták a hírosági épület csendjét felverő éktelen lármát. Az összetűzés már bent, Schernhardt táblabíró előtt kezdődött. Abday Gusztávot és Pirovics Lajost állította a királyi ügyészség

lopás büntette

miatt Schernhardt táblabíró mint törvényszéki egyes bíró elő. Dr. Jaeger Károly MAV titkár jelentette fel őket, azzal vádolván meg mindkettőjüket, hogy lakásából értékes orvosi könyveket az ő tudta és beleegyezése nélkül ellopottak.

A főjelentés szerint annakidején Abday Gusztáv és Pirovics Lajos jóviszonyban voltak Jaegerrel. Bejártak lakásába, ahonnan különböző orvosi könyveket, körülbelül kétmillió korona értékben ellopottak.

A mai tárgyalásra a két vádlott közül csupán Abday Gusztáv jelent meg. Pirovics Lajos orvosi igazolvánnyal bizonyította, hogy ágyban fekvő beteg. Már amikor a bíró konstátálta, hogy Pirovics hiányzik és számbavette a megjelent tanúkat, az egymással élesen farkasszemet néző

Abday és Jaeger között kitért az első összetűzés.

— Irredenta üzletekből proviziót szed — kiáltotta Abday Jaegerre. Jaeger elfordult, nem válaszolt Abdaynak, akit a bíró utasított rendre.

A vádat képviselő királyi ügyész a tárgyalás elnapolását kérte, tekintettel arra, hogy az egyik vádlott hiányzik. A bíró el is napolta a tárgyalást. A felek kimentek a folyosóra, ahol azután kitért a botrány.

— Kende Krausz úr a koronatanú — kiáltott Abday kün a folyosón gúnyosan, a Jaeger által tanúként bejelentett Kende Józsefre.

— Maga selyemfű — vágott vissza Kende.

— Majd megébredtetem én magukat — fordult most Abday Jaeger Károlyhoz, aki így utasította vissza Abday támadását:

— Mars! Takarodj! Tolvaj! — Maga beszél, — állt Jaeger elő Abday —

magá tiz százalék proviziót szedett a kettőskeresztvárszövetségben.

— Hallod-e te, Guszt! — lépett oda Jaeger védelmére Kende — hiszen mi ketten alakítottunk egy kettőskeresztvárszövetséget és ketten voltunk a tagjai. — Majd ellátom én a haját ezeknek az ébredőknek — kiáltotta Abday.

— Mars! Takarodj! — replikázott Jaeger.

— Hiába kiabálsz Guszt! — jegyezte meg Kende — a karaván mégis halad.

— Jaegernek egy másik tanuja, Szigeti is beleavatkozott a szóhárcba.

— Nono Guszt, emlékszem még, amikor te is ébredő voltál.

— Mars! Takarodj! — kiáltotta Jaeger föliron. a még mindig egy helyben álló és egyre kiálló Abday felé.

— Maga mondja nekem, hogy takarodjam, — szólott Abday — amikor pofonokat értem, akkor nem mondotta ezt, hanem elszáadt.

— Nem állok szóba cstrkefogókkal — akarta befejezni a vitát Jaeger, majd felhívta a körülötte állókat, hogy ügyeljék, hogy mit beszél össze-vissza Abday, mert becsilléértéért felelősségre akarja őt vonni.

— Nono, amikor hereg Win-dschgrätz nekem és Pirovicsnak ezer szokolt folyósított a maga útján arra a bizonyos csehszlovákiai útra,

magá csak 900 szokolt adott át nekem, a rendes 10% proviziót lefogta magának.

— Ez szemtelen hazugság, — kiáltott Jaeger és otthagya Abdayt. Csak lassan oszlott szét a csoport. Abday Gusztáv eltávozott a központi járásbírószágon épületéből. Jaegerék még sokáig ott maradtak a folyosón és egymás között megbeszélték a történeteket.

Exhumálták az Ercsi mellett partra vetett holttestet

Nem történt idejében intézkedés az agnoszkálásra

— Az Est tudósítójától —

Mint ismeretes, a főkapitányság eltűnési osztálya tegnap délben az ercsi csendőrőrsről táviratot kapott, hogy a Duna holttestet vetett ki. A hulla valószínűleg jobbnódú ember holtteste, az illető kilétét nem lehetett megállapítani. A holttest ruhájának zsebében pénzárért találtak, amelyben tíz darab félmillió bankjegy volt, ezenkívül egyéb aranyhalmakat is találtak nála. A főkapitányságon minden intézkedést megtettek, hogy a holttestet agnoszkálják.

Munkatársunk ma délelőtt telefonon érdeklődött az ercsi csendőrőrsnél, ahol kijelentették, hogy a holttestet egy Cziráky nevű molnársegéd találta meg ezelőtt egy héttel, április 2-án, nagypénteken, a hajnali órákban. A holttest személyleírását még tegnap közölték a budapesti főkapitányságon Risztics Lázár rendőrtanácsossal.

Más oldalról szerzett értesülésünk szerint úgy látszik, hogy a főkapitányság részéről nem találtak meg azokat a személyeket, akikben az ercsi halott hozzátartozóit lehetett volna keresni. Az egész esetről idejében senkit sem értesítettek, így a sajtót sem s így csaknem lehetetlenült vált, hogy a talált holttest személyleírása alapján, de az egyéb körülmények ismertetése után is, a hozzátartozók jelentkezhettek volna. Az ercsi csendőrőrs Budapestről nem kapott megfelelő intézkedést, úgy-hogy

intézkedés hiányában nem tehetett egyebet, mint hogy eltemette a talált holttestet.

Most azután egy héttel utóbb került nyilvánosságra, hogy Ercsiben egy elegáns férfi holttestét vetette ki a Duna. Abban a pillanatban, amikor ez nyilvánosságra került, egy sereg ember jelentkezett a főkapitányságon, akik mind úgy vélték, hogy a holttest

az ő hozzátartozójuk lehet. Többek között jelentkeztek a rendőrségen Braun Dezső, elűnt budapesti kereskedő hozzátartozói is azzal a határozott kívánsággal, hogy látni akarják a hullát, mert majdnem biztosra veszik, hogy az csak Braun Dezső lehet. Autón ki is mentek Ercsibe, ahol azután őt tudták meg, hogy a halottat már egy héttel ezelőtt eltemették.

Természetesen követelték, hogy azonnal exhumálják a holttestet. Ez meg is történt a mai délelőtti folyamán s az agnoszkálási eljárás most folyik.

Bankvezérek tanácskozása a nyugdíjak és a pengőmérlegek összefüggéséről

Megvárják a mai valorizációs ankét eredményét

— Az Est tudósítójától —

Ma délelőtt 11 órakor tovább folytatták a pénzügyminisztériumban a nyugdíjvalorizációs tanácskozást. A pénzügyminiszter tegnap az alkalmazott-testületek memoranduma alapján vezette az értekezletet, ez volt a tárgyalás alapja és sikerült a nyugdíjminimum kérdésében a munkaadókkal a megegyezést létrehozni. Bár az alkalmazottak máris siettek tudomására adni, hogy a 30 százalékos minimumhoz ragaszkodnak és nem hajlandók olyan megoldásba beleegyezni, hogy a kisebb vállalatoknál a minimumot a bíróság leszállíthatja.

Holnapra várják az alkalmazottak a meghívott a miniszterhez, aki megnyugtatóan kijelentette, hogy mielőtt végez a munkaadók és a parlamenti pártok képviselőivel, megkezd a tárgyalást az alkalmazottak érdekeltségeivel is.

A bankokat és iparvállalatokat a pengőmérleg közlésének szempontjából érinti sürgősen a valorizációs törvényjavaslat végleges szövege és annak parlamenti tárgyalása. A mai reggeli lapok közlése szerint előbb az új költségvetés tárgyalása következne, mert a kormányzat június 4-ikére Gombai ki kell vinni a már letárgyolt költségvetést és csak a költségvetés elintézése után kerülne sorra a nyugdíjvalorizáció. Beavartott helyről közlik velünk, hogy téves az értesítés, mert Bud János már a jövő héten akarja a nemzetgyűléssel az átdolgozott törvényjavaslatot tárgyaltatni.

Tegnap délután a fővárosi pénzügyintézetek ügyvezető vezérigazgatói tanácsát sűrűs ülésre hívták egybe, amelyen a megjelent bankvezérek a nyugdíjvalorizáció és a pengőmérlegek közötti összefüggést tárgyalták. A tanácskozás bejelentették, hogy mindegyik pénzügyintézet mérlege készen van; felmerült az a gondolat, hogy a nyugdíjkérdés elintézése előtt már hozzák nyilvánosságra a mérlegeket, de többen rámutattak arra, hogy ha a nemzetgyűlés várattalul nagyobb nyugdíjterhet róna a részvénytársaságokra, mint ahogy a pénzügyminiszterrel megállapodnak, akkor a bankok kénytelenek lennének a már kiadott mérlegeket visszavonni és azokat átdolgozni. A visszavont mérleg azonban külföldön kedvezőtlen hatást tenne és éppen ezért régül a bankvezérek úgy döntöttek, hogy megvárják a mai valorizációs ankét eredményét.

Villa, nyárlakás, pensió, szanatóriumát ha

elsőrendű bútorral

éshajta berendezni, úgy csakis

Haza! Fatermelő rt.

higiénikus gyártmányait vásárolhatja. Kézpénzár, kedvező üzleti feltételek.

Budapest, VII., Erzsébet Körút 27. sz. Telefon: József 145-73

HÍREK

— Először magukat hozzák rendbe. A »tömeg« és a »beláthatatlan sokaság« bizonyára álmélkodva veszik tudomásul, hogy a fajvédelem legfőbb célja ezentúl nem a zsidók ráncbaszedése. No igen, hát az is, az is, ...elvégre, a fajvédő nincsen fából, de legelőször és elsősorban a »rothadt« keresztények kerülnek sorra és csak amikor velük végeztek, akkor veszik elő a zsidókat. Ha fajvédő beszédet egyáltalán komolyan lehetne venni, akkor egyik-másik ijedős zsidó megnyugodhatna ettől a beszédétől. »Rothadt« keresztény — vagyis olyan keresztény, aki szíve mélyéből utálja a fajvédelem cégre alatt folytatott politikát — annyi van ebben az országban, hogy a »tömegek« és »beláthatatlan« sokaságok szónokai legalább ezer esztendeig nem fognak velük vezejni. Hogy pedig ezer esztendő után mi lesz, ezzel talán a legfelénkebb zsidó sem sokat törődik. Nyilvánvaló tehát, hogy annak a fajvédő vezérnek, aki a sorrendet — először rothadt keresztény, azután zsidó — felállította, tévednie kellett. Ha valamire és valahova jutni akarnak, akkor nem törődjenek se a keresztényekkel, se a zsidókkal, hanem mindenekelőtt maguk között csináljanak rendet. A maguk házat takarítsák ki, a maguk politikáját tisztítsák meg s ha ezt megtették, akkor látni fogják, hogy teljesen felesleges rendet csinálni a — szomszédban.

— Zár alá vették a bérkocsisok laxiköltsége befizetett pénzét. A VIII. kerületi előjáróság, mint ismeretes, vizsgálatot indított a bérkocsis ipartársulat kijárási ügyében. Tudvalevően az autotaxi rendszámért jelentkező bérkocsisoktól költségek címén fejkenként 2 millió koronát szedtek be. Ezeket az összegüket — a Baross János képviselőnek adott 20 milliót kivéve — a Leszámitoló Bank józsefvárosi fiókjában helyezték el. A több mint 30 millió koronát kitevő összeget a VIII. kerületi előjáróság zár alá vette, úgyhogy az ipartársulat vezetősége további utalványozásokat nem végezhet.

— Autobuszjárat a Nemzeti Színházról az Aréna útra. A főváros közlekedési ügyosztálya most állítja össze az *autobuszköznyári menetrendjét*. A nyári, második járat addig az Angol Parktól az *Andrássy* úton keresztül a *Vilmos császár* útig közlekedett. Miután most a budai autobuszköz egész az Oktogonig járnak, az a terv merült fel, hogy az *Aréna* útról jövő autobuszköz az *Oktogonról* befordulnak az *Erzsébet körútra* és a *Nemzeti Színházig* közlekednek. Az új autobuszjárat beállítására csak akkor kerül sor, ha a fővárosi közgyűlés hozzájárulhat új autobusz beszerzéséhez.

— Vallásos szekta alakult Morvaországban az adófizetés ellen. Prágai lapok írják, hogy a morvaországi *Hanna* kerületben az utóbbi időben erősen terjed egy vallásos mozgalom, amelynek apostolai azt hirdetik, hogy a *biblia tiltja a katonáskodást és az adófizetést*. A szekta hívei a Szentlélek követőinek vallják magukat és számuk rohamosan szaporodik. *Hanna* kerületében már *alig fizetnek iskolai és egyéb adót*. A közigazgatási hatóságok egyelőre tehetetlenek a mozgalom ellen.

— Felvágta az ereit egy pincér. *Stettner* Lajos pincér Újpesten az *István* úton lévő vendéglőben öngyilkossági szándékból *felvágta karján az ereit*. Az újpesti mentők súlyos állapotban szállították a gróf Károlyi-kórházba.

Április elsején indult meg a légi forgalom a Trieszt-Venecia-Milano-Turin-vonalon, amelyet 3 óra 45 perc alatt tesz meg a hidroplán. Képünk a repülőgép megérkezését ábrázolja Velencében.

— A rendőr harca a patkányokkal. London keleti városrészében, azon a környéken, ahol főleg csak kaszárnyák vannak, az egyik hajnalban az őrszemes rendőr különös dolgot vett észre. Az egyik lovasági kaszárnya élelmiszerraktárának alacsony tetején százával hemzsegték a patkányok és igyekeztek valamely hasadékon át bejutni a raktárba. A rendőr elővette gumibotját és a patkányok közé vágott, abban a hitben, hogy azok majd megijednek a hatóság közbelépésétől és mint jólnevelt tömeghez illik, szétoszlanak. A turbulens patkányok azonban ehelyett megármadtak a rendőr, többet ráugráltak és meg akarták harapni. Már-már veszélyes helyzetbe került a rendőr, mikor egyszerre a szomszédos laktanyában felharsant a hajnali ébresztő trombitaszó. Ebben a pillanatban megállt a patkányok nyüzgése és az egyik patkány valami furcsa, vékony, éles sivítést hallatott, amire, mint egy vezényszóra, futásnak eredt az egész patkánycsereg és percek alatt eltűnt a félmályos uccákban a házak között.

— Csalás és sikkasztás vádja Illy László ellen. Amióta a tizeszendei fogházra ítélt *Illy László* kegyelem folytán kiszabadult a börtönből, sűrűn szerepel apró ügyekben a büntetőbíró-ságok előtt. A klubkávézási és más verekedések hőse ma ismét vádlottként került a büntetőtörvényszék - Publikánása elé. Ezúttal az *Ebredő Magyarok Egyesülete* jelentette fel *Illyt* csalás bűntette címén. A vád szerint *Illy László*, aki most a villamosvasutak kaulauza, 1924 szeptemberében három vagyon burgonyát adott el az *EME*-nek, arra 12 millió korona előleget vett fel, de az árut nem szállította, a foglalót pedig visszafizetni hajlandó nem volt.

Illy László azzal védekezett, hogy a pénz nem az ő kezén vezetett el, hanem *csendestárs* megszökött a 12 millióval. Ma tárgyalja az ügyet a törvényszéki tanács, amely egyben sikkasztás címén is felelőségre vonja *Illyt*, aki a vád szerint *Kovács Györgytől* 4 millió koronát vett fel, hogy azon tőrmát vásároljon, de a pénzt saját céljaira költötte el.

— Kényszeregyességi ügyek. A budapesti törvényszék eszödnkivüli kényszeregyességi eljárást indított *Vogel Vilmos* (Flórián tér 17.), *Pincisnel Frigyes* vendéglős (Zsigmond uca 23.), *Erdős Ignác* vendéglős (Belső Jászberényi út 25.) és *Fischer Ferenc* szabóiparos (Vay Adam uca 8.) ellen. — A törvényszék a következő kényszeregyességeket hagyta jóvá: *Bacher Testvérek textilipari rt.* (Arany János uca 27.) 40 százalékos kvóta mellett és *Kántor Izsák* kalapkészítő (Irányi uca 1.) 40 százalékos kvóta mellett.

— Három újabb eltűnés. *Varga István*, 13 éves tanuló szüleinek Drégely uca 12. számú lakásáról, *Czollner Károly* szabósegéd, Tar uca 6. szám alatti lakásáról, *Friedmann Rezső* szüleinek lakásáról eltűnt. A rendőrség keresi őket.

út közben összerogyott és eszméletlenül terült el. A kórházban konstatálták, hogy *sztrichninnel* mérgezte magát. Még tegnap meghalt.

— Főbe akarta löni magát a Rókus-kórház előtt. Ma reggel fél 6 órakor a szent Rókus-kórház előtt egy úriasan öltözött hölgy *Browning-pisztolyt* vett elő és maga felé irányítva el akarta sütni. Egy arra haladó fiatalember hozzáugrott, hogy kicsavarja kezéből a pisztolyt, miközben a fegyver elszült, de szerencsére senkit sem talált. A hölgyet előállították a főkapitányságra, ahol megállapítást nyert, hogy az életűnt neve *Németh Istvánné* szül. *Huszár Erzsébet* 24 éves háztartásbeli nő, aki a *Barcsay* uca 6. szám alatt lakik. Arra vonatkozóan, hogy miért akarta az öngyilkosságot elkövetni, minden felvilágosítást megtagadott, miért is saját érdekében őrizetbe vették.

— Peloponézokban óségi szobrokat ázott ki egy dán tudós. *Athénből* jelent tudósítónk: *Paulssen* dán régiségbuvár Chalydon területén az olympiai tartományban 74 hős és istenszobrot ázott ki, köztük *Artemisz*, *Meleger* és *Heraklész* gyönyörű szép szobrai, amelyeknek történelmi becse példátlan. A szobrokat az athéni múzeumba vitték.

— Milliórdos fizetésképtelenség a bécsi piacon. *Bécsből* jelentik lapunknak: A *Schiller* és *Löbl* rövid- és köztartu nagykereskedő cég csődönküvili egységért folyamodott. Az aktívák 843.000, a tartozások pedig 1.944.000 shillingre rúgnak, amiből szászországi gyáraknak 600.000 shilling jár. A cég kilenc havi részletben 35 százalékos kvótát ajánl.

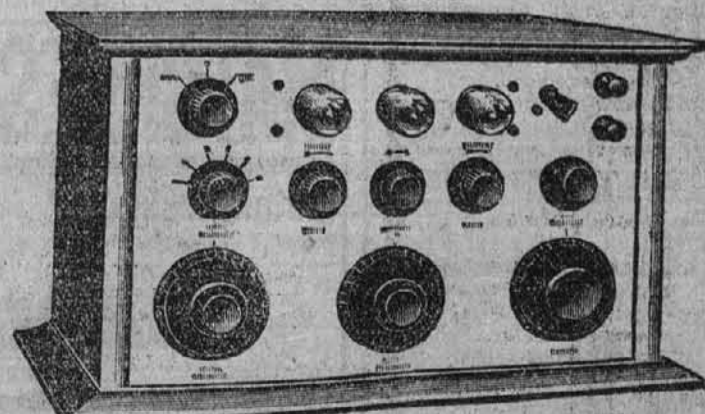
— Öngyilkos lett a bajai hajón egy hetvenéves öregúr. Titokzatos öngyilkosság történt szerdán éjjel a *MFTR Deák Ferenc* nevű személyszállító hajóján. A hajó utasokkal megrakodva este tíz órakor indult az *Eötvös* terről. Éjjel *Dunaadony* állomás közelében hatalmas dörrenés ébresztette fel a hajó utasait: a hajó végében föbelőtte magát egy 70 év körüli jól öltözött öregúr. Ugy helyezkedett el a hajó végében, hogy az öngyilkosság után a Dunába szedüljön, a hajó rázkódása következtében azonban a fedélzeten terült el. A hajó utasai megállapították, hogy az öngyilkost *Zsigmond Lászlónak* hívták és a fiának Budapesten a Dunaparton van fűszerüzlete. Súlyos állapotban a bajai kórházba szállították.

— Életúntak. *Kovács József* piacfé árús *Munkácsy* uca 32. szám alatti lakásán *lúgkőoldatot* ivott. — *Esősi Béla* kereskedősegéd *Körös* uca 31. szám alatti lakásán *aszpirint és szublimátot* összekeverve ivott. — *Polgár Rózi* kozmetikus a *Bajnok* uca 2. számú házában nagy mennyiségű *aszpirint* vett be. — *Frank Istvánné* *Városmajor* uca 33. szám alatti lakásán *lúgkőoldatot* ivott. A mentők szállították kórházba az életúntakat.

ERŐS, TISZTA, A HELYI ADÓALLOMÁSTÓL NEM ZAVART, EGÉSZ EURÓPÁRA TERJEDŐ

selektív vételt érhet el

Kapható mindenütt

Kapható mindenütt

TUNGSRAM-WESTERN

3 csöves rádiókészülékkel

Gyártja:

Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt., Újpest

SZÍNHÁZ

A SZÍNHÁZAK MA ESTI ELŐADÁSAI:

OPERAHÁZ: Nincs előadás.
NEMZETI SZÍNHÁZ: A vén gazember (7).
KAMARASZÍNHÁZ: Lili (1/8).
VIGSZÍNHÁZ: Az alvó férj (1/8).
MAGYAR SZÍNHÁZ: Párizsi kirakat (Előszőr; 1/8).
RENAISSANCE SZÍNHÁZ: Marika (1/8).
BELVÁROSI SZÍNHÁZ: Az ártatlan Don Juan (1/8).
KIRÁLY SZÍNHÁZ: A királyné rózsája (1/8).
VÁROSI SZÍNHÁZ: Csókos asszony (1/8).
FŐVÁROSI OPERETT SZÍNHÁZ: Mama Pelikan (Werbezirk Gizella és társulata vendégjátéka; 1/8).
ANDRÁSSY UTI SZÍNHÁZ: Katalin; Egy éj az Aranybogarban, Krumplikapálás; A krakéler. Ilsvay, Köhény, Vaszary, Békeffy, Boross, Radó és Fekete magánzámai (1/8).
ROYAL ORFEUM: A Terézkerüti Színpad vendégjátéka. Anonymus; Vihar a Balatonon; Ez nem egy revü (1/8).
PAPAGÁJ kezdete 11 órakor.
KIS KOMÉDIA: Die Klabriasparchie (8).
BKETOW CIRKUSZ: Naponta este 1/8 órakor és minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor különlegességi előadás. Telefon: L. 919-35.

Hétfőn próba a Cirkuszhercegnőből. A Fővárosi Operett Színház még mindig nem egyezett meg a zenekarral. Ma este határozottan a zenészek és színházi körökben remélik, hogy ez a határozat végleg rendezi már ezt a hárszadalmat ügyet. A színháznál már számítanak is a megegyezésre és éppen ezért már *küldték a Kálmán-operett próbáit.* Úgy tervezik, hogy *hétfőn reggel megkezdik a próbákat* a Cirkusz hercegnőből. *Bródy István* vezetésével, aki az operett rendezni fogja és aki a napokban *Kálmán* Imréhez utazott Bécsbe és magával hozta az operett anyagát. Valószínű, hogy május közepén megvárhatják a *Cirkuszhercegnő* premierjét.

Janovics Jenő szanália a nagyváradi színházat. A nagyváradi színházzal kapcsolatban az utóbbi időben riasztó hírek kerültek forgalomba. *Gróf László* direktor súlyosan megbetegedett, a színházi válságot azonban gyorsan meg kellett oldani. Az igazgató ezért a napokban táviratban kérte *Janovics Jenőt*, a kolozsvári magyar színház igazgatóját, hogy jöjjön át Nagyváradra és tapasztalataival és tekintélyével igyekezzen a nagyváradi magyar színházi válságot megoldani. *Janovics Jenő* a válság megoldására a napokban Nagyváradra érkezik.

Armand — "Izmael basa" Egy francia színházi ember *Robert Trébor* Konstantinápolyban járt az utolsó hónapokban. Megnézte a konstantinápolyi színházakat és különös dolgokat tapasztalt. Úgy látszik már a színházakba is bevonult *Kemal* basa szelleme és úgyhogy még a külföldi darabokat is át-törökösítik. Az egyik színházban például a *Kameliás hölgy*-et adták elő, teljesen eredeti, változatlan szöveggel, csak hogy török millióba helyezték át, török neveket kaptak a szereplők. *Armandot* például *Izmael* basának hívják ebben a darabban. Egy másik színházban *Molière Urhainám polgár*-át játszották ezzel a címmel: *A szmirnai tolvaj*. Általában ez volt minden, amit a francia színházigazgató feljegyzésreméltónak talált Konstantinápoly színházi életében.

VÁROSI SZÍNHÁZ
 Minden este: **Csókos asszony**
 Ma, pénteken: **Csókos asszony**
 Szombaton: **Csókos asszony**
 Vasárnap délután: **Dolly**
 Vasárnap este: **Csókos asszony**
Csókos asszony a legjobb operett!

Párizsi kirakat

Operettbemutató a Magyar Színházban

— Az Est tudóstírójától —

A párbeszédés prologusban az Irodalom és a Siker fog egymással kezelt, hogy útnak indítsa azt a kedves, finom ötletességű operettet, amelyet Párizs szállított nekünk és amelyet ma este mutat be a Magyar Színház. A prologus e két megtestesített alakjának csengő rímekben elhangzó rövid monológja adja meg a játék alaphangulatát és a párizsi áruház kesztyűosztályának pultja mellett, az üzleti realitások világából szinte észrevétlenül és természetesen kerülünk *Alfréd* úrral, a poétalelkű, ábrándos kereskedősegéddel a kirakat csillogó tükörüvegje mögé, előkelően felöltözött habuk csoportjába, amelyet költői fantázia varázsol pillanat alatt elevenné. A mélyen dekoltált ruhájú, rúzsos ajkú, pajzán mosolyú műzsa irányítja az itt kezdődő bohókás játékot, amely könnyedén fricskázva fel az életet és a szerelmet, a filiszteri hagyományokat, a modern házasság intézményét, a társadalmi előítéleteket, de nem feledkezik meg kézen fogott testvéréről sem, a koturnusos műzsról és szóhoz engedi jutni az irodalmat is.

A kirakati csillogásban itt-ott, pillanatra, komoly mélységek tárnak föl az igazi életéről, az emberek bábú-sorsáról, amelyet a nagy kirakatrendező irányít, aki messendser bojnak öltözteti azt, aki tegnap még frakkos báró volt és szélesyen dobálja szereplőit össze-vissza.

Izig-végig francia elmességű darab a *Párizsi kirakat*, amelynek szerzői, *Jaques Bousquet*, a finomtollú poéta és *Henry Falk* az ötletes operettíró, a francia operett fénykorából idézi a *Meilhac-Halévy* kettős fölünyes és derűs szellemét. És megtalálták új *Offenbach*-jukat is *Joseph Szulc* személyében.

Schubert. Tegnap este kevés ember volt az Operaházban, pedig az előadás nagyobb látogatottságot érdemelt volna.

Schubert

Schubert Richard jökezdvel és jó hanggal énekelte *Siegmundot*.

Azt mondja: — Hogy most nem érdeklődik annyira a közönség! Nem látok benne semmi különösét. Lehet, hogy sokat játszották már itt a *Walkürt*.

A második felvonás után különben nagy sietséggel öltözködött:

— Ez a legkedveltebb szerepem. Most ne várjunk hosszú magyarázatokat, amolyan értekezést arról, hogy miért. Egyszerű az oka, talán nem is művészi, azért szeretem ezt a szerepet, mert a második felvonás után már nincs dolgom, korán lehet menni vacsorázni.

Különben 18-án már Bécsben fogok énekelni, csak azt nem tudom, hogy mit. Már érdeklődtem a bécsi Operaháznál, hogy miben akarnak felleptetni, azonban úgy látszik, hogy még nem kész a műsor és emiatt még nem válaszolhattam. Ami még Budapestre vonatkozólag elmondható, az az, hogy most már nagyon jól érzem magamat, mert a szállodában *udvari szobába* hurokolodtam. Olyan forgalmas a maguk némelyik uccája, hogy reggel nem lehet az ucca zajától aludni. Most ez is rőndben van.

18-án ismét *TaiFun* — *Szántó* Tivadar és *Lengyel* Menyhért operája, a *TaiFun* eddig ötször szerepelt az Operaház műsorán, mind az ötször sikerrel. A magyar újdonság legközelebb ismét műsorra kerül 18-án, vasárnap bérlet-

akiből könnyed, kedves melódiák fakadnak, amelyek virágos füzéreként fonják át a színpadi mesét. A francia operett evolúciójának új állomása a *Párizsi kirakat*, amelynek számai az *offenbach* stílusban gyökeresnek. Ez a ma operettje, amely csúfondáros hangon gúnyt űz a műfajából is és csupa merész szatira, elmes persziflázs.

A Magyar Színház elsőrangú munkát végzett a párizsi darab megmagyarosított előadásával. A magyarosítást *Harsányi Zsolt* és *Zágon István* végezte. Az elmes versek, a vidáman csengő rímek, pajkos szójátékok pompásan éreztetik a francia esprit szírványos játékát. Az előadók kivétel nélkül friss játékossággal és stílussal alkalmazkodnak a darab hangulatához. Az áruház egyik kisasszonyának és legszebb mannequinének kettős főszerepében *Titkos Ilona* nyújt ismét kitünő alakítást és mint énekes színésznő is új bizonyosságot tesz tehetségéről. *Törös Jenő* találja el talán legjobban a hangot e különös műfajban és elejétől végig következetes vidámsággal, művészettel játssza a szerelmes kereskedősegéd szerepét.

Csontos Gyula egy bábú-márki figurájának ad színes, mulatságos karikatúraéletet. *Gombaszögi Ella* pedig a szobalány-baba szerepében érvényesíti friss talentumát és mint operett-szubrett egyik ötletességgel előadott dalával külön felütésre számíthat. Figyelmet érdemel a kis *Eszter* Márta korát meghazudtoló énekeltűréja is a darab kedves gyermekszerepében, a többiek között pedig *Dénes György*, *Z. Molnár László* és *Körmendy János* produkeioi kívánnak elismerő méltatást. A prologus két alakját *Pécsi Blanka* és *Tassy Mária* személyesítik és szépen, kedvesen szavalnak. A zenekar élén *Nádor Mihály* áll, akit a zenei betanításon kívül elismerés illet *Szule* zenéjének ötletes hangszereleséért is. *Vajda László* rendezése pedig színes keretet és friss ütemet ad a színpadi játéknak. A tegnap esti főpróba közönsége nagy tetszéssel fogadta a darabot. (cs. a.)

szünetben fogják hatodszer előadni az Operaházban.

A szerző a Legénynéző-ről. A *Király Színház* legközelebbi újdonsága *Martos Ferenc* és *Rényi Aladár*: *Legénynéző* című operettje lesz. *Martos* Ferencnek ez a harmadik premierje már az idei szezonban, az *Annabél* és az *Alexandra* után. *Martos* a következőket mondja a darabról:

— A *Legénynéző* egy modern szatira, amelyben egészen szokatlanul és furcsán egy szubrett-szerepen kívül egész sereg hálás kómika szerep van. Nagy öröm látni azt a ritkaságot, hogy a színpadon két kómika is érvényesülhet. Általában a darab sikere a színészek összejátékától függ, mert a librettó olyan, mint egy bohózat. Gördülnie kell, frissen kell hatni.

— Az egész egy nagy félreértés, egy *burleszk szituáció*. Egy úrilány azt a családot és azt a társaságot, ahova férjhez megy, alaposan meg akarja ismerni. Tudni akarja, hogy ki lesz a leendő férje, ezért *beáll a családhoz szobalánynak*. Elárulják azonban a turpisságát, mire a familia felkészül,

7-szeregy héten
»Az alvó férj«
 a
Vígyszínházban

hogy illőképpen fogadja a leendő menyasszonyt, mint — szobalányt. A véletlen folytán azonban mielőtt az úrilány a családhoz kerül, egy *igazi szobalány előzi meg*, a familia ezt nézi a leendő menyasszonynak és ebből keletkeznek azután a különböző helyzetek, amelyek a harmadik felvonás végén oldódnak meg köznevelődésre.

— A szerep valamennyi könnyed. A darabban vannak nagy kórusok is, úgyhogy nem zenés vígjáték, hanem valóságos épkezláb operett.

Az »Éjjeli menedékhely« a Kamarában. A Kamara Színházban már próbálják *Gorkij Éjjeli menedékhely*-ét és még e hónapban fel fogja újítani a színház. *22-éve tűzték ki* a *Gorkij*-darab reprizét.

Rubicon. Annakidején betiltották Berlinben annak a kis francia vígjátéknak az előadását, amelyet *Edouard Bourdet* írt még a háború előtt és amelynek az a címe: *Rubicon*. Így hát most került színre Berlinben a *Tribüne* színházban ez a darab. — *Germaine* nem szereti a férjét, már ezzel a tudattal megy hozzá, ellenben egy körülrajongott világrit szeret meglehetősen reménytelenül. Nem szereti a férjét, szerelmének a dandynak, szeretné felajánlani magát és ártatlanságát: és ezért a házassági szertartás megkötése után, férjének minden ostromlása ellenére — nem hajlandó átlépni a *Rubicon*-t. Így megy ez öt hónapig és végül felkeresi szerelmét és öt hívja fel megható szavakkal, hogy talán tenné meg ő az elhatározó első lépést. Ez az úr azonban egyáltalában nem szereti a komplikációkat, nem szereti az első lépéseket és kijelenti az asszonynak, hogy csak akkor számíthat az ő barátságára, ha előzőleg a házasság keretén belül fogja a *Rubicon*-t átlépni. És a fiatalasszony hazamegy és nem tudja, hogyan közelje a férjével a hangulatváltozást, fél, lámpaláza van, végül is pezsgőt iszik erőgyűjtés céljából és egy kicsit berúg. És ekkor kezd neki tetszeni a férje és kezd tetszeni a férjének — és: *alea iacta est*, átlépik a *Rubicon*-t. És másnap *Germaine* nem érdekli többé a dandy. — Ezt a darabot annakidején fölösleges volt betiltani és most talán kár volt előadni, mert igazán nem jelent semmi művészi és irodalmi értéket, csak egy kis pikáns kétórái szórakozást a nem túlságosan nagyigényű közönségnek.

Buster Keaton lakást keres
 Ezen a szomorú tényen kacag esténként egész Budapest
 Mozgóképfotó Capitol Filmipalota
 4, 6, 8, 10 5, 7, 9
 Uránia Orion Színház
 5, 7, 8, 10 10, 11, 12

ALICE TERRY-REX INGRAM
 »Örök tűz — Örök harc«
 Művészfilm monopolja Kamara
 (10, 11, 12, 13)

Minden sikert felülmúl
 a hét vezető filmattrakciója
 Kertész Mihály, Lucy Dorraine és Várkonyi Mihály közreműködésével
Szodoma és Gomorra
 Legenda a bűnről és a bűnhődésről 11 felvonásban.
TIVOLI

**** Magyar színház, pesti színészek Prágában.** Május 15-én magyar színház fog megnyílni Prágában. A kassa-poizonyi társulat fog ott játszani hosszabb ideig. A megnyitó előadás érdekessége az lesz, hogy pesti operánékesek utaznak Prágába vendégszerepelni. **Smetana: Eladott menyasszony** című operájával nyitják meg a magyar színházat, amelynek főszerepeit **Somló József, Kőszegi Teréz és Toronyi éneklik.** A második estén a **Cigánybőr-ban** lépnek fel ugyanezek az énekesek.

**** Carmen, avagy amikor Zuniga letartóztatja önmagát.** Furesa és kedves mókák szoktak előfordulni vidéki színpadokon. Ezeknek az eseteknek egész irodalma van már, egyik jobb a másiknál, azonban ami legutóbb az újpesti Carmen előadásán történt, az sem utolsó ezek között a kedves mókák között.

Ugy történt a dolog, hogy előadták Újpesten a Carmen-t. Részint budapesti szereplőkkel. A dalműben **Hajagos**, a Városi Színház tagja énekelte a csempészt, azonban **Zuniga** hadnagy szerepére sehogy sem találtak senkit, emiatt ez is Hajagosra osztották ki. Addig, amíg Zuniga és a csempész nem fordultak elő együtt a színpadon, rendben ment a dolog. A második felvonás végén azonban beütött a villám. Abban az ismeretes jelenetben, amikor Zuniga kardra megy Josá-vel Carmenért és amikor a csempészek megrohanják a hadnagyot és letartóztatják, nagy volt a kétségbeesés, Hajagos Zuniga hadnagy uniformisában volt, Zuniga szerepét énekelte, azonban női, mint csempésznek kellett volna letartóztatnia Zunigát, miután a szerep úgy írja elő, hogy az egyik csempész fogja rá a revolvert a hadnagra. Nagy volt a riadalom, amikor a jelenet következett, várták, hogy mi lesz. Mi történhetett? **Hajagos** énekelte a csempész szerepét is, a hadnagyét is. És megtörtént a nagy csoda a végén: Hajagos a világ legnagyobb nyugalmával énekelni kezdte:

— *Na most, hadnagy uram, jöjjön velem* — ugyancsak nyugodtan a saját vállára tette kezét és szépen kísélt a színpadról. Letartóztatta saját magát. Nem tudni, hogy a közönség mit vett észre a dologból, annyi bizonyos, hogy az egész színpad dülöngélt a nevetésből.

**** Meghosszabbították Szentgyörgyi vendégjátékát.** Szentgyörgyi Istvánnak, a legöregebb magyar színésznek vendégszereplését értesülésünk szerint meghosszabbították. **A Süt a nap** Pongé juhász szerepében fog fellépni még abban a szerepben, amelyet Buzarestben is nagy sikerrel alakított, amikor a kolozsvári magyar társulattal ott vendégszerepelt.

Izgalom 40%
Kacagás 60%
Siker 100%

Halló California
Száguldás a szerelem után 8 felvonásban
A főszerepben: **Reginald Denny**
Corvin Színház Kamara
Jack Noxie
A fehér haramia
1/6, 1/8, 1/10
Corvin Színház
Alice Terry
**Örök harc...
Örök tűz**
Kamara 1/6, 1/8, 1/10

A tegnapi véres párbaj szereplői

Apáthy Jenő ezredes-hadbíró

Lengyel Aladár

SZÍNHÁZAK, KABAREK, VARIETÉK ÉS MOZIK KÖZLEMENYEI:

* A Vígyszínházban vasárnap két előadást tartanak. Este, mint minden este, **Szenes Béla** diadalmas vígjátéka. **Az alvó férj** kerül színre. Délután mérsékelt helyekkel az **Üriemberek**-et adják a premier nagyszerű szereposztásában.

* A királyné rózsája 59-66-ik előadása. Farkas Imre gyönyörű zenéjű, poétikus, hangulatos daljátéka. A királyné rózsája, amely népszerűségben a legnagyobb operettsikernek nyomában halad, nemskára elérik a harmadik jubileumhoz, amelyhez a Király Színházban zsúfolt házak során jut el. A ragyogó darab természetesen minden este másorra van tűzve Lábass Jucival, Vaály Ilonával, Berky Lillivel, Nádor Jenővel, Halmay Tiborral, Kertész Dezsővel, Latabárral, Szirmaival, Várnaival és Pártossal a főszerepekben. Vasárnap délután a nagyszerű **Alexandra** előadását ismétlik meg mérsékelt helyekkel, Somogyi Nusival, Halász Annával, Rátkaival, Nádorral, Kertésszel, Latabárral, Szirmaival a főszerepekben.

* **Jancsi és Juliska** — gyermekdarab bemutató szombaton, április 10-én. Városi Színház. Rendkívül mérsékelt helyekkel. Pompás mulatság ígérkezik a Városi Színház gyermek-törzspublikuma részére. Szombaton délután kerül először színre Faragó Sándor látványos, hét képből álló énekes és táncos gyermekdarabja, a **Jancsi és Juliska**. Babos Évi, Tubai Sári, valamint Radosky Juci, Rott Ferenc, Pallós stb. játsszák a mulatságosnál-mulatságosabb főszerepeket.

* **Gisela Werbezirk** a Fővárosi Operett Színházban minden este elragadtatja a közönséget. Az **Epsteins Witwe** előadása iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy ezt a pompás boházatot szombaton is megismétlik. A nagy érdeklődésre való tekintettel meghosszabbították a kitünő társulat vendégszereplését. A színrekerülő darabokban a férfifőszerepet **Eugen Jensen** játssza. A műsor így alakul: Péntek: **Mama Pelikan**. Szombat: **Epsteins Witwe**. Vasárnap: **Hulda Pessl in Venedig**. Hétfő: **Mama Pelikan**. Kedd: **Epsteins Witwe**. Szerda: **Rosa Altschul**. Csütörtök: **Rosa Altschul**. Ezekre az előadásokra a jegyek árusítását már megkezdték.

* Az ötvenedik felé... (Zsúfolt házak a Csókos asszony-ban.) Ötvenedik előadása felé közeledik a Városi Színház nagyszerű slágeroperettje, a **Csókos asszony**, és még mindig zsúfolt házak gyönyörködnek **Zerkovitz-Szilágyi** pompás új művében. A hatalmas Városi Színháznak fennállása óta nem volt ilyen grandiózus en szívt-sikere, nem volt még egyáltalában magyar operett, amely ennyire kedves és mulatságos lett volna szövegben és muzsikában és olyan előadást nyújtott volna, mint Hegedűs Gyula, Honthy Hanna, Somogyi Nusí, Kabos Gyula, Sziklay József, Honti és Kompóthy utólrhetetlen együttése. A **Csókos asszony** változatlan vonzóereje folytán ezután is sorozatosan minden este színre kerül, sőt jegyek már a jövő heti előadásokra is válthatók.

* Három és fél órán át kacag, mulat, szórakozik az Andrassy úti Színház közönsége. A szezon legjobb műsora.

HANGVERSENY, ELŐADÁS

* Komor kamarazenekar mai estje Dullien Klára betegsége miatt elhalasztva. (Thalia.)

* Helge Lindberg április 14-i II. dal-estje iránt óriási az érdeklődés. (Fodor.)

* A Filharmoniai Társaság 11-ik bérelti hangversenye április 12-én lesz a Zeneakadémiában. Főpróba: 11-én. Vezényel: dr. **Dohnányi Ernő**. Közreműködnek: **Flesch Károly és Szende Ferenc**. Műsor: **Weber: Oberon-nyitány, Beethoven: Hegedűverseny**. Előadja: **Flesch Károly**. Kósa: **Ady dalok (előszőr)**. Előadja: **Szende Ferenc**. Bartók: **Két arckép**. **Dohnányi: Rurallia Hungarica**. Jegyek Rózsavölgyinél kaphatók.

* **A MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZAK MAI MŰSORA. ANDRÁSSY UTI MOZGÓ** (Csengery u. 39. Andrassy út sark): **Hullámsírban** (kalandtörténet 8 felv., fős. Harry Piel) — **Lásas csók** (romantikus történet 6 felv.) — **Corvin Híradók**. (5 órától folyt.) — **ASTOR MOZGÓSZÍNHÁZ** (Akáca ucca 4. Rákóczi út sarkán, a Nemzeti Színházzal szemben. Tel.: 78-03): **Rózsatonlag** (szerelemi játék, két rész, 10 felv., szövegét írta: H. v. Hofmannthal. Zenéjét szerezte **Strausz Richard**) — **Aranyláz** (tragikomédia, 10 felv., fős. **Charlie Chaplin**) — **Híradók**. (5. 1/8, 1/10). Jegyelvételt 10-1 óráig. — **BODOGRAPH MOZGÓ** (József körút 63. Tel.: J. 84-76): **Kaland az éjjeli expresszen** (10 felv., fős. **Harry Piel**) — **A három testőr** (ifj. **Dumas** világhírű regénye filmen, 2 rész, 12 felv., fős. **Douglas Fairbanks**). (Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor). — **CAPITOL** (Filmpalota, keleti pályaudvar mellett. Tel.: J. 43-37): **Kelepecében** (izgalmas bűnügyi regény, 8 felv., a kettős főszerepben **Marie Prevost**) — **Lakást keresek!** (amerikai burleszk, 6 felv., fős. **Buster Keaton**). Minden előadás **Buttula László** gondnámvezés személyesen fellép. (Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor). — **CORSO MOZI** (Váci u. 9. Tel.: 63-99): **Asszonyfaló** (**Hugo Bettauer** regénye, 9 felv., fős. **Henny Porten**) — **Az óriások útja** (**Pierre Benoit** regénye, 9 felv.) (Előadások 1/5, 7 és 1/10 órakor). — **CORVIN SZÍNHÁZ** (Tel.: József 89-88 és József 95-84): **Hurrá, California!** (vigjáték 8 felv., fős. **Reginald Denny**) — **Örök tűz, örök harc** (filmregény, 8 felv., főszerepben **Alice Terry**). (Előadások kezdete 1/6, 1/8, 1/10 órakor). — **DIANA MOZGÓ** (Visegrádi ucca 11/a): **A három testőr** (**Dumas** világhírű regénye, 2 rész, 12 felv., fős. **Barbara la Marr, Adolph Menjou** és **Douglas Fairbanks**) — **Buster és a mágnespatkó** (burleszk). (5. 7. 1/10). — **ELDORÁDÓ MOZI** (Népszínház u. 31. Tel.: József 31-71): **Nyomorultak** (**Hugo Viktor** világhírű regénye, 2 rész, 16 felv., fős. **Sandra Milowanoff** és **Gabriel Gabrio**). (4. 1/7, 1/10). — **ELIT-MOZGÓ** (Vígyszínház mellett): **Mit vár egy menyasszony?** (egy nagyvágyó lány regénye, 7 felv.) — **Vad-**

nyugati karnevál (cowboy-regény, 8 felv., fős. **Tom Mix**) — **Egy leány, két legény** (2 felv., burli). (5. 1/8, 1/10). — **KAMARA** (J. 140-27): **Hurrá, California!** (vigjáték 8 felv., fős. **Reginald Denny**) — **Örök tűz, örök harc** (filmregény 8 felv., fős. **Alice Terry**). (Előadások 1/6, 1/8 és 1/10 órakor). — **MOZGÓKÉP-OTTHON** (Telefón: Lipót 982-82): **Kelepecében** (izgalmas bűnügyi regény, 8 felv., a kettős főszerepben **Marie Prevost**) — **Lakást keresek!** (amerikai burleszk 6 felv., fős. **Buster Keaton**). Minden előadás személyesen fellép a **Schmidt-Hódossy-Hoffmann-triótársaság** (zongora-, hegedű- és gondnámvezés). (4. 6, 8, 10-kor). — **NYUGAT-MOZGÓ** (Telefón: 71-62): **Kaland az éjjeli expresszen** (kalandos történet, 10 felv., fős. **Harry Piel** és **Darry Holm**) — **A 13-as bérkocsi** (filmregény 8 felv., fős. **Lilli Damita**). (Előadások 1/4, 1/6, 1/8, 1/10-kor). — **ODEON-MOZGÓ** (VII., **Rottenbiller u. 37/b. J. 2-63**): **Aranyláz** (**Charlie Chaplin**) — **A Berill diadém története** — **Harry völgye** — **Híradó**. (Előadások kezdete 5, 1/8 és 1/10-kor). — **OLYMPIA** (Erzsébet körút 26. Tel.: József 129-47): **A 13-as bérkocsi** (filmregény 8 fejezetben, rendezte **Kertész Mihály**, fős. **Lily Damita**) — **No ne izéljen, doktor úr!** (francia vigjáték 6 felv.) (Előadások kezdete 4, 6, 8, 10). — **OMNIA** (József körút 31. T.: J. 1-25): **Bettauer Hugó** legnépszerűbb regénye filmen: **Az asszonyfaló** (tragikomédia 9 felv., fős. **Henny Porten**) — **Pierre Benoit** világhírű regénye: **Az óriások útja** (10 felv.) (Kezdete 5. 1/8, 1/10). — **ORIENT-MOZGÓ** (VI., **Isabella ucca 65**. Telefón: 150-87): **Vadnyugati karnevál** (**Tom Mix**) — **Komédiás leány** — **Híradók** (Előadások 5. 7. 1/10 órakor). — **ORION SZÍNHÁZ** (Eskü út 1. T.: J. 150-01): **Lakást keresek!** (világburleszk 6 felv., fős. **Buster Keaton**) — **Kelepecében** (amerikai bűnügyi történet 8 felv., fős. **Marie Prevost**) — **Gaumont Híradók**. (Előadások 1/6, 1/8, 1/10-kor). — **PALACE FILMSZÍNHÁZ** (a Newyork palotával szemben. Telefón: J. 65-23): **A gyönyörűlovag** (társadalmi színmű 8 felv., fős. **Harry Liedtke, Eszterházy Ágnes**) — **Az európai asszony** (7 felv., fős. **Corrine Griffith, Conway Tearle**) **Híradók**. (Előadások 5. 1/8, 1/10-kor). — **ROYAL-APOLLÓ** (Erzsébet körút. Tel.: J. 118-94): **A gyilkos arany** (**Frank Norris** világhírű regénye, 10 felv., rendezte **Erich von Stroheim**) — **Buster is bedőlt egyszer** (amerikai burleszk, 2 felv., fős. **Buster Keaton**) — **Coco és a kísértetek** (Rajzos trükkfilm). **Coco és az utolsó Mohican** (trükkfilm). (Előadások kezdete 1/6, 1/8, 1/10 órakor). — **TIVOLI MOZGÓ** (Nagymező ucca): **Szodoma és Gomorra** (monumentális filmjáték, 2 rész, 11 felv. Mindkét rész egy előadásban, fős. **Lucey Dorrain** és **Várkonyi Mihály**). (5. 1/8, 1/10-kor). — **TURÁN-MOZGÓ** (Nagymező és Mózár ucca sark. Telefón: 64-20): **Kalószerelem** (dráma 8 felv., fős. **Paul Richter és Egede Nissen**) — **Hol vagy, Csitri?** (vigjáték, 7 felv., fős. **Xenia Desny**) — **Vadnyugati karnevál** (amerikai történet, 7 felv., fős. **Tom Mix**). (Előadások kezdete 1/5, 1/8, 1/10). — **UFA FILMSZÍNHÁZ** (Teréz körút 60. Telefón: L. 921-32 és L. 921-33): **Híradó** — **Tinta Matyi kalandjai** — **A vadászó** (vadász-történet a tiroli hegyekből, 5 felv., fős. **Carl de Voigt** és **Helga Thomas**) — **Páratlan filmérdekesség: Erő és szépség** és az emberi test művészetének diadala, 7 felv., szereplők: 50 női szépség, 100 sportember, 50 művész és 50 világhíreséleti nagyság. A zenekart vezényli: **Stephanides Károly** zeneigazgató. (5. 1/8, 1/10-kor). — **URÁNIA** (Telefón: József 121-35): **Kelepecében** (izgalmas bűnügyi regény, 8 felv., a kettős főszerepben **Marie Prevost**) — **Lakást keresek!** (amerikai burleszk 6 felv., fős. **Buster Keaton**). Minden előadás **Kerpely Jenő** gondnámvezés személyesen lép fel. (Előadások kezdete 5, 1/8, 1/10 órakor). — **VESTA-MOZGÓ** (Erzsébet körút 39. Telefón: J. 26-39): **A három testőr** (**Dumas** világhírű regénye, 2 rész, 12 felv., fős. **Douglas Fairbanks**) — **Buster és a mágnespatkó** (burleszk) — **Magyar híradó**. (Előadások 1/4 órától folytatóságok).

Építünk, tatarozunk, karbantartunk
Váltófedeze-re, rekompenciációért, fézzeltetése-re. Családiházakat építünk 25.000.000 koronától, tervkészítés, becalás, pénzkölcsön.
Kronos rt. építési osztálya, József körút 19

Amundsen északsarki útjáról Magyarországon csak Az Est-lapokat tudósítja

A világ legvakmerőbb vállalkozásáról gyors rádiótudósításokat kapunk

A Norge, Amundsen északsarki léghajója indulásra készen áll a Róma melletti repülőtéren. Tegnap — mint más helyen közölt távirataink jelentik — nem indulhatott el, mert erős szél támadt, de talán ma indul, talán holnap, végigrepül Európa fölött és

néhány hét múlva emberszem-soha nem látta, borzalmasan titokzatos mezők fölött, — jégmezők, vagy ismeretlen új földrészek fölött — fog suhanni, kosarában a XX. század legvakmerőbb hőseivel.

Néhány hét múlva egy világ, az egész világ fogja izgalommal lesni a híreket, amelyek a léghajó rádióállomásáról érkeznek.

Amerikában, Ázsiában, Japánban, Németországban, Délafrikában, Párizsban, Londonban, Rómában, Indiában, Buenos Ayresben, Alaskában és Magyarországon, mindenütt, mindenütt ez a

földön, ahol emberek laknak, remegve fogják lesni az ujságokat, mit jelentenek róluk. Sikert, vagy szerencsétlenséget, új csodákat, új földet, vagy a végtelen fehér jégét, a tudomány új szenzációit, vagy rettenetes emberi szenvedést. Mit ujságnak a hírek, amelyek az újkor, a modern ember monumentálisan romantikus vállalkozásáról számolnak be.

Száz és százmillió ember várja majd a híreket, amelyeket ezer és ezer ujság fog egyszerre, ugyanabban az órában közölni a föld minden pontján. Mert a hírek számára már nincs közel és nincs messze. Rádió fogja szétvinni a világba Amundsenék üzenetét s

egy-két órával azután, hogy a »Norge« rádiókészüléke leadta a jelentést, »Az Est«-lapok olvasói is pontosan értesülni fognak az expedíció minden mozzanatáról.

Magyarországon ugyanis Az Est lapok szerezték meg az expedícióról szóló minden tudósítás kizárólagos közlési jogát. Hozzáuk érkeznek a táviratok, nekünk küldi cikkeket Amundsen, az expedíció, hivatalos nevén »Amundsen-Ellsworth-Nobile Transpolar Flight« szervezőivel kötött szerződésünk értelmében Magyarországon csak Az Est, a Magyarországon és a Pesti Napló közölheti az eredeti tudósításokat. Minden országban egy lapvállalattal kötötték szerződést. Magyarországon természetesen hozzáuk fordultak elsősorban, mint a legnagyobb és legtekintélyesebb lapvállalathoz s Az Est lapok nem törődve az anyagi áldozattal, megszerzték a jogot, hogy mint mindig, úgy most is a legtökéletesebben kiszolgálhassák hatalmas olvasótáborukat.

„Nincs okunk különösebb optimizmusra“

A gazdasági életben nem mutatkoznak olyan mértékben a kedvező jelenségek, mint ahogy erre szükség lenne — mondja Fenyő Miksa, a GyOSz igazgatója

— Az Est tudósítójától —

A kormány beruházási programjának végrehajtásával kapcsolatban legutóbb közöltük Temesváry Imrénének, a nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága előadójának nyilatkozatát. Temesváry optimiztikusan látja a helyzetet, amely szerinte javulóban van. A közvéleményt bizonyára érdekli az érem másik oldala is.

Ép ezért megkértük Fenyő Miksát, a GyOSz igazgatóját, mondja el véleményét a beruházásokról és ezzel kapcsolatban a gazdasági helyzetről.

— Igen nagyrabecsülöm, — mondotta Fenyő Miksa — Temesváry Imre közgazdasági tudását és érdeklődését. Sajnos, azonban abban a tennelési ágban, amelynek ügyeivel a legtöbbet foglalkozom, a beruházásoknak általa oly nagyra értékelt hatását nem tudom megtalálni, mégpedig azért, mert azok a beruházási összegek, amelyeket két év óta elköltöttek, teljesszen elégtelenek ahhoz, hogy a gazdasági életet — amely a magyar bajokon kívül az általános európai krízisnek minden káros hatását is érzi — felélénkítsék.

— A beruházások igen jelentős kvótáját már régen elköltöttük, sokkal előbb, mint amikor hozzáfogott a kormány a beruházási program megvalósításához. Nagyon jelentős összegek hitelcélokra mentek el, amelyekről el kell ismerni, hogy gazdaságilag szükségessé voltak ugyan, azonban közvetlen hatásukat az ipari termelésre nem éreztethették.

Azok az összegek, amelyeket közvetlenül ipari beruházásokra fordítottak, meglehetősen összegszagorod-

tak, olyannyira, hogy az ipari termelésben érezhetően nem is érvényesült hatásuk.

Nem tudom, hogy a mezőgazdasági munkanélküliség hogyan áll, azonban valószínűnek tartom, hogy a tavaszi munka csökkenő stokozott.

Az ipari munkanélküliség, ha nem is rosszabbodott, sajnos nem is csökkent.

úgy, hogy különös optimizmusra a tekintetben nincs okunk. En nem látok más kivezető utat, mint azt, hogy a kormány az osztrák és német példát követve, olyan összegeket bozsásson rendelkezésre beruházási célokra, amelyek az ipari élet igazi fellendülését vonják maguk után. E tekintetben úgy a saját büdzséjében, mint a népszövetségi kölcsönből nagy rezervek állnak rendelkezésre.

És ha a Népszövetség Ausztria esetében belátta, hogy a legfokozottabb ipari beruházásokra van szükség, akkor azt kell gondolnunk, hogyha a Népszövetség elé tárjuk a mi gazdasági és szociális helyzetünk valódi képét — nálunk sem fognak ettől elzárkózhatni. Említették az államvasutaknál megindult beruházásokat. Ezek teljesszen jelentéktelen munkálatok, mert

a MÁV-nál régóta halasztják az igazi nagy beruházási program végrehajtását.

Ugyancsak halasztják az eddiginél jóval nagyobb szabású útépitési program megkezdését is. Amit ebben a tekintetben felvettek a beruházási tervekbe, az csupán joltogatás. Itt van azután

az építkezések ügye.

Amíg a kormány el nem szánja magát, hogy német mintára második helyre, alacsony kamatozású, hosszú lejáratú kölcsönöket ad, az investált összegeknek legalább 50%-a erejéig, amíg saját rezsijében a kistakások kérdésének megoldására el nem szánja magát, addig építkezés nem lesz. Minthogy pedig minden iparág az építkezéssel függ össze, igazi gazdasági fellendülés addig nem is várható.

— Csak hangsúlyozhatom újból, hogy

a gazdasági életben nem mutatkoznak oly mértékben a kedvező jelenségek, mint ahogy erre szükség volna.

Újabb és újabb összegekre van szükség, hogy a gazdasági élet megélénküljön, az ipar foglalkozást találjon és a munkanélküliek munkához jussanak.

Az Amerikába induló Hakoah győzelme Párizsban

Párizs, április 9

(Az Est külön tudósítójától)

A Hakoah csapata kedden indult el Bécsből amerikai turnéjára. A csapat útközben tegnap Párizsban mérkőzött a Red Star csapatával. A bécsi csapat 10:4 arányban fölényesen győzött.

Zürichi deviza-árfolyamok

Budapest: 0.007245

Zürich, április 9

	Tegnap	Ma
	zárás	nyitás
Budapest	0.007270	0.007245
Berlin	123.30	123.35
Newyork	517.70	518.—
London	1.185	25.19375
Párizs	18.04	18.—
Milánó	20.83	20.825
Prága	15.375	15.355
Bukarest	2.165	2.165
Varsó	62.5	62.5
Bécs	0.0073225	0.007315
Szofia	3.75	3.75
Belgrád	9.135	9.125
Amszterdam	207 1/2	207.85
üsszel	20.10	20.—

Hazatért Indiából a volt alkirály

London, április 8

(Az Est külön tudósítójától)

Az angol-amerikai Pilgrin-lásaság április 28-án Lodonban ünnepi lakomát rendez lord Reading indiai volt alkirály tiszteletére, aki hazatért Delhiből, miután átadta hivatalát az új alkirálynak, lord Irrinnnek. A díszebéd nagy politikai esemény lesz annál is inkább, mert Houghton londoni amerikai nagykövét is hivatalos rá s megígérte, hogy beszédet fog mondani az angol-szász népek világpolitikai feladatairól.

Lord Reading, aki még mint sir Rufus Isac, a világháborúban nagy szerepet játszott, Anglia és az Egyesült-Államok távol keleti politikájának azonos céljairól fog beszélni. Ő volt az, aki nem sokkal a világháború kitörése után az angol pénzügyi háborús kölcsönt szerzett Franciaországnak, megnyerte Amerikát, hogy hadianyagokat szállítson a szövetségesek számára és később nagy befolyást gyakorolt az Egyesült-Államok kormányára, hogy Amerika a világháborúban a szövetséges hatalmak oldalára álljon.

Az ünnepi lakomán a brit kormány teljes számban fog megjelenni, hogy ezzel is dokumentálja az angol-amerika egységet a béke kérdésében. (W. H. E.)

GRADO Feisleges tavaszi tartózkodás és legideálisabb nyári furdóhely
Tengeri furdó Hotel-Pension „Esplanade“
Triest mellett Előkelő ház. Közvetlenül a strandon (lift). Előidényben (május 15-ig) szoba penzióval 40 lírától feljebb. Bécsi és francia konyha, speciális ellátás gyermekeknek. Tulajdonos: G. Mullich

Pöstyén a tavaszi kúra

olcsó, kellemes és eredményes. Ha csúsz, közhvény vagy ischiasban szenved, ne halassza gyógyulását. Jó polgári penzió (lakás és étkezés) napi Kcs. 45-től feljebb. Thermia Palace luxus-szállóban Kcs. 75-től. Utijegnyel kedvezmény. — Felvilágosítás, vízumszerzés: Eisner-drogéria, VI. Andrássyút 37. Telefon 85-24

Cattolica (Italia) Hotel Milano e Bagni
Rimini mellett. Közvetlenül a strandon. Nyitva április 1-től október 15-ig. Olcsó árak. Német, francia, angol lev. — Kérjen prospektust

Riccione (Olaszország, Rimini mellett) Vienna Penzio
Közvetlenül a strandon. Fűdősobák, folyóvíz. Penzióárak: július—augusztusban Lit. 35—40; egyéb hónapokban Lit. 22—30. — Tulajdonos: Fascioli Marto

Pensione Elena (Villa Steinaecker) Abbazia
Családi penzió. — Elsőrangú magyar-francia konyha. Napi penzió 35 lírától.

MAGAS TATRA (Csehszlovákia)
1010 méter magas a tenger fölött. A jelenkor legmodernebb magaslati gyógyintézete. Valamennyi szobában hideg-meleg víz. Apartementek. Egész éven át teljes üzemben. Teljes ellátás szobával s orvosi felügyelettel Kcs. 80-tól kezdve
Illusztrált prospektust kívánságra küld az igazgatóság

Felkérem
azt, aki e hó 8-án reggel a keleti p. n.-ról 8:10-kor induló miskolci gyorsvonat I. osztályú fülkéjéből kizitáskámat tévesen elbítte
szíveskedjék az abban levő okmányokat megjelölő jutalom ellenében Az Est kiadóhivatalába, Kertész Dezsőnek visszaküldeni

Rádió-menetrend

Détek, április 9.
d. u. 2 órától este 11 ó. 30 p.-ig

Középeurópai időszámítás szerint

2-00	8-00
London (365): Hangverseny.	Stuttgart (446): Hangverseny.
Róma (425): Hangverseny.	8-15
3-00	Lipész (453): Zenekar.
Budapest (560): Hi- rek, közigazdaság.	Boroszló (418): Schumann: Oratórium.
Zürich (513): Hangverseny.	8-30
3-30	Budapest (560): Hangverseny:
Prága (368): Hangverseny.	Konez János he- gedűművész, Kósa György zongora- művész, Keömley Bianka operabé- keső és dr. Orbán Károly közremű- ködésével.
4-00	Párizs (3740): Hangverseny.
Budapest (560): Dr. Hans Götting németnyelvű mese- délutánja.	Berlin (513-371): Opera-előadás.
Grác (397): Hangverseny.	Dortmund (283): Kamarazene.
Lipész (452): Zene.	8-40
4-15	Róma (425): Hangverseny.
Dortmund (283): Hangverseny.	9-00
4-20	München (493): Hangverseny.
5-00	Milánó (320): Hangverseny.
Budapest (560): Cigányzene.	9-15
Róma (425): Hangverseny.	Köln (465): Kamarazene.
Boroszló (418): Vidám délután.	9-30
5-30	Berlin (435): Hangverseny.
Dortmund (283): Zene.	9-45
5-00	Elberfeld (259): Hangverseny.
Varsó (350): Hangverseny.	9-50
Róma (425): Jazz-band.	Hilversum (1050): Zene.
6-20	Münster (410): Opera.
Brünn (560): Gyermekdélután.	10-10
6-30	Brüsszel (382): Tánczene.
Budapest (560): Báró Sztörényi Jó- zsef előadása a néposodási politi- káról.	Toulouse (480): Hangverseny.
7-00	10-30
London (365): Tánczene.	Berlin (513-571): Tánczene.
7-30	11-00
Róma (425): Hangverseny.	London (365): Hangverseny.
Oslo (382): Karének.	11-30
	Daventry (1600): Tánczene.

Rádiókönyvek és szaklapok nagy változatosságban kaphatók Az Est könyvosztályában. Erzsébet körút 18-20.

HADYISELTEK
SORSJÁTEKA

Húzás szombaton, 10-én!

Sorsjegy ára 10.000 korona

Arverés

Riviera-kávéház csodlómegéhez tartozó kávéházi és lakberendezési tárgyak, zongora stb. árverése április 10-én délután 3 órakor. Árta 19. szám alatt

TELKEK részletfizetésre

Horthy Miklós úton, Zuglói, Máriaremetén, Rákoshelyen, Ödön, Felsőgödön, Dunakeszin, Szőlőligeten **Bérházak** és villák vétele és eladása. — **Teleküzlet** Iroda, Budapest, V. kerület, Erzsébet tér 5. szám. Telefon 152-36

Zöldsegtermesztés

Írta: Angyal Dezso
Ára 130.000 kor. Kapható Az Est könyveskereskedésben, Erzsébet körút 18-20. sz.

Megszűnik a különszoba a kórházakban

„Elkülöntő szobák” lesznek belőlük

— Az Est tudósítójától —

Érdekes mozgalom indult meg a demokratikus blokk körében. A fővárosi bizottsági tagok meg akarják szüntetni a kórházakban a különszoba-rendszert. A törvényhatóság véleménye szerint ezt az állapotot tovább fenntartani nem lehet, különösen pedig most, amikor tudvalevően igen kevés férőhely van a főváros kórházaiban és néha egy-egy ágyra hét-három beteg is jutna. A mozgalom a törvényhatósági bizottság minden pártjában visszhangra talált és

ebben az ügyben a döntő értekezlet jövő hétfőn lesz.

A kórházi szabályok értelmében a főváros kórházaiban az orvosoknak semmiféle külön honoráriumot felvenni nem szabad. Ez így is volt, de a háborúban s az azt követő felfordulásokban

az a szokás honosodott meg, hogy a külön szobákban a kórházi orvosok saját betegeiket helyezték el és ezért honoráriumot számítottak.

Most, hogy a városházára beköltözött az új rezsim, a kórházi orvosok érezték, hogy ezt a lehetetlen helyzetet tovább nem tarthatják és felirattal fordultak a tanácshoz, amelyben kérték, hogy rendezzék a különszobák ügyét. Az volt a javaslatuk, hogy

azok, akik szegénységi bizonyítványt tudnak felmutatni és méltányosságra számító viszonyok között élnek, azok a különszobát ingyen kaphatják, ellenben mások vagyoni viszonyainak megfelelő méltányos díjat fizessenek a városnak.

Az orvosok felirata nem tette meg a kívánt hatást, sőt ellenkezőleg megindította ezt a mozgalmat, amely végül a különszobák megszüntetését fogja maga után vinni. A törvényhatósági bizottsági tagok ugyanis úgy gondolkoznak, hogy aki szegénységi bizonyítványt tud felmutatni, az nem tart igényt arra, hogy külön szobába kerüljön, az a megoldás pedig, hogy a tehetősebb emberek vagyoni viszonyainak megfelelő méltányos összeget fizessenek, tulajdonképpen teljesen az orvosoknak szolgáltatja ki a különszobákat és ez nem volna más, mint a mostani helyzetnek törvényesítése.

A törvényhatósági bizottság tagjai közül Berkes Jenő már indítványt nyújtott be a különszobák eltörléséről és dr. Klár Zoltán ezt úgy módosította, hogy ennek a kérdésnek teljes rendezését héttagú bizottságra bízzák, amelyet azóta már ki is küldtek. A módosítás szerint a különszobákból elkülöntített szobákat csinálnának, ahová a fertőző gyanús betegeket teszik, illetve, ahová a válságos állapotba került betegeket helyezik el.

Az 1905-ben született japán leányok tömegesen követnek el öngyilkosságot

Tokió, március hó
(Az Est alkalmi tudósítójától)

Otthon és általában Európában azoknak a leányoknak, akik 1905-ben születtek, nem fáj a fejük amiatt, hogy éppen ebben az esztendőben hozta őket a gölya. Bizonyára nem is tudják, mi az a hinoe-uma s ha véletlenül akad közöttük egy, aki hallott róla valamit, az meg alkalmasint nem tudja, hogy az 1905-ik esztendő hinoe-uma-esztendő volt. Bezzeg a japánországi leányok egyébről sem beszélnek mostan, mint erről.

— Ő is 1905-ben született? — hallatszik unos-untalan a társaságban. — Szegény, mennyire sajnálom...

Hogy ezt megérthessük, tudnunk kell, hogy a japáni hit szerint minden 61-ik esztendő hinoe-uma. Mit jelent ez? Ez azt jelenti, hogy azt a leányt, aki ebben az esztendőben született, nem szabad feleségül venni.

„Aki hinoe-uma-esztendőben született leányt vesz feleségül, — hangzik a legenda — az a maga sírját ássa meg. Az ilyen leány rossz, erkölcstelen, fecsegő, házsártos, pletykázó és betegségeket terjesztő. Jaj annak a férfinak, aki erről megfeledez. S ha mégis megfeledezik, akkor jobb, ha házasságának első évében elevenen befekszik a sírba és eltemetteti magát.”

Ez a legenda oly elevenen él a japáni férfiak között, hogy alig-alig van rá eset, hogy a hinoe-uma esztendőben született leányt feleségül vegyék. Az utolsóélt hinoe-uma 1844-ben volt. Ennek következtében az 1905-dik esztendő szintén ilyen szerencsétlen év volt. Minthogy az 1905-dik esztendőben született leányok körülből most kerülnek főként alá — a japán leányok

majdnem kivétel nélkül a 20-21. esztendő között mennek férjhez — elképzelhető, mekkora érdeklődés veszi körül ezt a témakört.

— Sajnos, — írta egy tokiói újság — a babona még mindig elevenen él. Ennek tulajdonítható, hogy

eddig több mint háromszáz leány követett el öngyilkosságot,

csak azért, mert 1905-ben született s így a férjhezmenési kilátásai a minimumra redukálódtak. 300 viruló, szép, egészséges leány — megdöbbentő statisztikai adat. De ha egybevetjük azzal a számmal, amelyet az utolsóélt hinoe-uma produkált, akkor még meg lehetünk vele elégedve. A krónikák szerint az utolsóélt hinoe-uma több mint

6000 áldozatot követelt.

Igaz, hogy azóta Japán felvilágosodott emberei keményen dolgoznak a babona ellen. A felvilágosítás minden eszközével arra törekszenek, hogy kiirtsák. Ismerő márkai például nyilatkozatot tett közre, amelyben kijelenti, hogy ő is hinoe-uma leányt vett feleségül, de azt soha meg nem bánta.

— Hatvannagy esztendeig éltem boldog házasságban a feleségemmel — hangzik a nyilatkozata. — Ideális házasságot élünk. A feleségem minden napomat megaranyozta s most a sír szélén azt mondom, ha érdemes volt élni, akkor csak azért volt érdemes, mert a feleségem mellettem állott.

A radikálisok és szocialisták egyesületei azon fáradoznak, hogy kikutaszák a többi ilyen hinoe-uma-házasságot. Persze, ez igen nehezen megy, mert egyrészt csak kevés ilyen házaspár él még, másrészt pedig azért, mert

s hinoe-uma leányok ósídóktól fogva eltűntek a korukat.

A felvilágosítás ellenére, még a művelt osztályokban is akadnak, akik hódolnak ennek a babonának. Zikonami volt belügyminiszter leánya hírlapi nyilatkozatban jelentette ki, hogy nem fog férjhezmenni.

— Méltóságomon alulinak tartom — írta Zikonami kisasszony, — hogy koromat eltagadjam, vagy hogy alakoskodjam. En igenis 1905-ben születtem s levonom ennek a konzekvenciáját. Nem fogok férjhezmenni! Éppen ezért itt a nyilvánosság előtt értesítem azokat a férfiakat, akik esetleg a kezemre pályáznak, hogy ne fáradjanak. Vénleány maradok!

Dr. Sakuma professzor, a tokiói orvosi fakultás vezetője azt mondta, hogy az ő osztályán hetvenhat olyan orvoskisasszony van, aki 1905-ben született.

— Ezek közül azonban — szólta a professzor — csak egypáran nem akarnak férjhezmenni, a többiek nevelnek a babonán és várják a férfit... Az orvosok között alig akad híve ennek a babonának.

Japán felvilágosodott férfai megvannak róla győződve, hogy a legközelebbi hinoe-uma esztendőben — vagyis 1966-ban — végképpen el fog aludni ez a babona és így azok a leányok, kik 1966-ban születnek, éppen úgy férjhez fognak menni, mint a többiek.

ORIASI FŐNYEREMÉNYEK

Magyar Királyi Osztályosorsjáték

Az elérhető legnagyobb nyeremény

5.000.000.000

azaz ötmilliárd korona.

Jutalom és nyeremények:

3.000.000.000
2.000.000.000
1.000.000.000
500.000.000
400.000.000
250.000.000
2 á 200.000.000
150.000.000
5 á 100.000.000

stb. stb. korona.

Összesen 36.000 nyeremény, több mint 55 milliárd korona, melynek kifizetése Kézpénzben államilag van biztosítva.

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos árai

Egész	Fél	Negyed
200.000 K	100.000 K	50.000 K

A sorsjegyrendeléseket — akár személyesen, telefonon vagy levélben — a hivatalos árusítók gondosan és lelkiismeretesen intézik el.

Húzás már jövő héten kezdődik

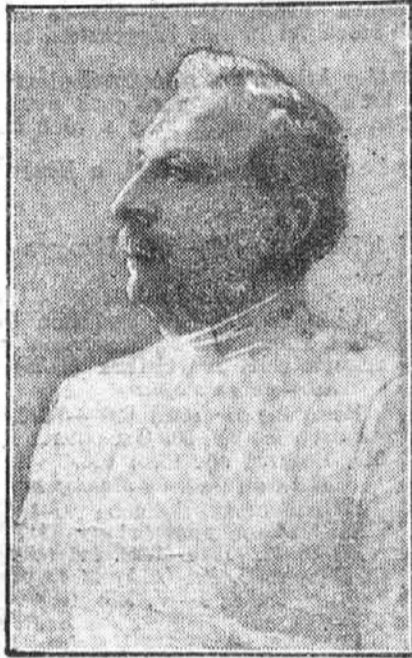
Minden második sorsjegy nyer!

SPORT

A jubiláló Santelli Italo a magyar vívásról

— Az Est tudóstól —

1896 tavaszán a flórenci orvosi egyetem katonai vívómestere táviratot kapott az olasz kormánytól: utazzék sürgősen Budapestre az olasz színek képviseletében a magyar állam ezeréves fennállása alkalmával rendezett nemzetközi vívóversenyre. Az olasz vívómest-

Santelli Italo.

ter, Italo Santelli szorongó szívvel érkezett meg Budapestre, mert a flórenci magyarok azt adták neki útravalóul:

— Vigyázz, Budapestben nagyon jó kardvívók vannak!

Italo Santelli jött, látott és győzött. A milleniumi kardversenyen az első helyre került, a törvívóverseny nagy nemzetközi konkurenciájában pedig a második helyet foglalta el Merignac, a kiváló francia törvívó mögött. Az olasz bajnok nagy technikája, bámulatos gyorsasága igen tetszett Budapestben és

a magyar kardvívók nem is eresztették többé vissza Olaszországba,

a MAC nyomban trénernek szerződött.

Azóta 30 esztendő telt el és Italo Santelli neve, amelyet most már így használ: Santelli Italo, szorosán egybeforrt a magyar vívósport dicsőséges történetével. Néhány esztendő múlva Santelli Italo tanítványai, dr. Rózsa, Iványi, Ivánics Ferencsics, Békéssy Béla, Mészáros Ervin, Werkner Lajos már olasz földön is legyőzték a legjobb olasz vívókat.

1908-ban világbajnokságot nyertek a magyar kardvívók, Londonban és

a nyolcas döntő hat magyar résztvevője közül öt a Santelli-iskola tanítványai közül került ki.

Négy évvel később Stockholmban a döntő nyolc vívója közül hét véseli a magyar színeket és az olasz Nedo Nadi csak negyedik tudott lenni közöttük.

— És Párizs?

— Hogy Párizsban elvesztettük a csapatversenyt és az egyéni vívásban sem volt ilyen döntő fölényünk — magyarázza kedves, tört magyarsággal a jubiláló mester, — az nem a magyar kardvívás hanyatlását jelenti, hanem részben a balszerencsén mulott, részben az új olimpiai rendben. Berty első asszója után megbetegedett, az egyéni versenyben pedig behozták a numerus clausus és csak négy magyar kardvívót enged-

tek a plansra. Ez okozta a gyengébb szereplést, amely miatt azonban szó sem férhet a magyar kardvívók elsőségéhez.

— A kard nagyon megfelel a magyar természetnek és a kardvívás elsőse mindig a miénk lesz.

A »mienk« szót Magyarországra érte Santelli. Megkérdeztük a mestert ezután, mi az oka, hogy a nagyszerűen fejlett kardvívás mellett a tör és épé nem tud tért hódítani mindlunk?

— A gazdasági viszonyokban van a hiba; — hangzott a maestro válasza — a mestereknek nagyon sok tanítvánnyal kell foglalkozniuk, hogy megélhessenek, egész nyáron át szünetel a vívás, tehát télen kell a mestereknek nyárra is kenyeret keresniük, ezért nem lehet több fejevert kultiválni.

— De talán még eljön ennek is az ideje. En azt hiszem, meg is érem. Ugyan 67 esztendő vagyok, de úgy érzem,

még sokáig fogok vívni.

— Harminc év alatt Budapestben egyetlenegyszer sem voltam beteg, soha nem lumpoltam, nem vagyok alkoholist. Olyan erősnek érzem magamat, hogy azt hiszem, 80 éves koromban is vívni fogok még.

Es már siet vissza a vívóterembe, ahol a Tisza VC bajnokcsapatának tagjai várják karddal a kezükben a mestert. A hálás tanítványok április 20-án jubilaris vívóakadémiát rendeznek Santelli Italonak. A Vigadó nagytermében rendezett akadémia védnöke Horthy Miklós kormányzó, aki maga is tanítványa a mesternek.

Drezdában fejezi be a túrát.

A MAC a következő vízipólócsapattal indul a túrára: Simkó — Hístek, Ivády — Krecsmár, — Halász, Turnovszky, Breslmayer, Tartalék: Ember. A túrát Rajcsinész Ferenc vezeti és résztvesz rajta két MTE-úszó is: Sipos Márton, akinek Rademacher távollétében aligha akad nehez ellenfele Németországban és Jung Béla.

Sipos Márton

LÓSPORT

Holnap, szombaton, délután 1/2 óra-
kor Budapestén lövőverseny lesz.

Sylvánat mai gazdája a múlt évben eladóversenyből vette 25 millióért. A kanca husvéthétfőn már megnyert egy 75 millió díjat. Holnap kikérkedheti az összeget 1000 millióra. A Vácbotyáni díjban alig lehet megverni.

Mileva furesán került hét kilóval Várkert alá; holott tavalyi összformái magasabbak, mint azok, amiket Várkert mutatott. Milevának egyébként lovasengedménye is lesz és istállója formában van.

A Tavasz díj indulói: Liktör (Szabó L. II.), Boglár (Gulyás), Poéta (Sajdik), Suba (Nagy), Koppány (Gutai).

Koppány vasárnapi futása nem számít. Akkor a verseny elején valamitől visszahőköl és számtalan hosszat veszett. A verseny végén pedig hosszúnak találta az 1600 métert. A Tavasz-díj 1100 méterfőn érvényesülni fog tavalyi tudása, mely a mostani házi galoppok szerint is csak kevéssel áll Montalto alatti.

Stess tavalyi ősszel szép versenyt nyert Bécsben és ez a formája holnap hendikeyében nincs teljesen felértékelve. A bécsi nyílt hendikey alappán csak 3/4 kilóval áll Kapatos alatt, mely 52%-al, hozzá még lovasengedményei és a Hiteh-istálló jó formájával bizonyára nagy favoritja lenne a versenynek.

Rigolo hétfőn oly könnyen nyert, hogy ez a kinondottan tavaszi ló ez időszerűen egyeduralkodója lehet az eladóversenyeknek.

Csak öt ló pályázik a Welter-hendikey díjára, noha 1000 méterre trenírozott telivér éppen elég van istállóinkban. Az ok a proppozíciókban rejlik, amelyek szerint ebben a versenyben csak olyan négyéves és idősebb lovak futhatnak, amelyek 2000 pengő értékű versenyt még nem nyertek. Ebből a kategóriából, úgy látszik, nincs több ló. A benevezettek közül Cuncator valószínűleg istállótársának, Utmutatónak engedti át a színek képviseletét. Pelecs aligha futhat, mert istállója egy megbetegedési eset folytán zár alatt van. Valószínűleg Utmutató nyer.

Bécsbe csak öt lovat szállítottak Alagról, és pedig a következőket: Lesvári ménes Borgiá-ját, Pomvagli-ját és Szerpentin-jét, gróf Orsich Pál Fertő-jét és Tündér-ét. Sejtettől ezáltal nem ment fel 16.

A Przedswit hendikeyből magyar lovak közül csak Borgiá fut, Bonheur, Pafot és Virradatot törölték. A verseny favoritja a tavalyi nyerő Dominik, mely azonban 68% kilót visz.

A Hölgyek hajtására, mely kettősfogató verseny alakjában április 18-án délelőtt kerül az ügetőpályán előntésre, eddig mint résztvevő hajónak a következő fővárosi művésznők jelentkeztek: Titkos Ilona, Honthy Hanna, Somogyi Nusi, Molnár Vera, Tóth Böke, Bajor Gizi és talán Fedák Sári.

A Pesti Napló szombat reggeli száma tartalmazza a szombat délutáni lövőverseny programját starterekkel és pluszszóval.

Modern kétszobás uccai lakást keresek

Ajánlatokat lelépési ár és alaphár megjelöléssel „Belterület” jellegre a kiadóba kérek

A vezető csapatok az UTE kivételével teljesen állnak fel vasárnap

Az NSC reméli, hogy pontot hódít a Kohuttal megerősített FTC-től

— Az Est tudóstól —

Vasárnap megkezdődik a bajnokság finise. A vezető csapatok közül csak az FTC-nek lesz nehéz mérkőzése az NSC-vel, amelyet ősszel sem tudott legyőzni. Az NSC rendkívül ambicionálja a tabella élén vezető ferenfvárosi csapat legyőzését, mert a tőle szerzett két pont igen fontos a Nemzetiek klubjának. Az FTC után már nehezebb ellenfele nem lesz az NSC csapatának, számukra tehát a vasárnapi mérkőzésen dől el, hogy a bajnokság harmadik helyén végznek-e, vagy a tabella ötödik-hatodik helyére csúsznak-e le?

Az NSC az MTK-val szemben elért döntetlen után Prágában, majd Pozsonyban szerepelt igen szép sikerrel. Különösen a Bratislava ellen játszott jól a csapat.

— Ha ezt a formánkat tudjuk kijátszani vasárnap — mondják az NSC játékosai, — akkor biztosan megverjük a zöld-fehéreket. De különben is mi a legrosszabb esetben is eldöntetlenre számíthatunk.

Az NSC ismét teljes csapattal áll ki és pedig a következő felállásban: Galovich — Havas, Török — Kertész II., Wurth, Weinberger — Rémai III., Volentik, Rémai II., Spitz, László.

Az FTC csapatában ismét játszik Pataky, a balszélén pedig

viszaveszti posztját Potyától Kohut, aki az UTE ellen husvét vasárnap igen jól játszott.

A Ferenfvárosban azt hiszik, hogy vele megerősödik a csapat, amelynek felállítása a következő: Huber — Takács, Hungler — Fuhrmann, Müller, Blum — Mácsay, Sztacovits, Pataky, Sándor, Kohut.

Az MTK csapatát az utolsó mérkőzéseken szerepelt együttesével áll ki a 333 FC ellen: Remete — Kocsis, Senkei I. — Rebró, Kléber, Nádler — Senkei II., Molnár, Braun, Opató, Jeny.

Míg ez a három vezető csapat jelenlegi legjobb csapatát tudja vasárnap harcuküldeni, addig

az UTE csapatánál bajok vannak.

Buza még mindig gyengélkedik és Schallert is helyettesíteni kell, mert az újpesti balösszekötő bokáját fájlalja és emiatt aligha tud játszani vasárnap. Valószínűen ismét beáll azonban a csapatba a kupadöntőn megsérült Török. Schallert Mersva, Buzát Müller fogja helyettesíteni.

lent Priboj, és a bizottság tudomásul vette játékát. A volt újpesti csapat tegnap visszautazott Pozsonyba, előbb azonban kiadatlását kérte a Bratislava részére az MLSZ fejelemi bizottságtól.

Szeptember elején startolnak az amerikai atléták Budapestben

— Az Est tudóstól —

Az MTK és az FTC őszi atlétikai versenyükre egy amerikai atléta-csoportot hívtak meg, amely Riley, a nagyszerű gátfutó vezetésével hajózik át Európába. Az amerikai atléta-csapat augusztus 29-én Prágában a Sparta versenyén vesz részt, szeptember 5. és 8. között Budapestben áll starthoz, szeptember 12-én pedig a bécsi WAF látja őket vendégül.

Priboj végleg elutazott Pozsonyba

— Az Est tudóstól —

A Slavia ellen az UTE szerepeltette csapatában Pribojt, a pozsonyi Bratislava centercsatárát, akinek ez volt a búcsújátéka Budapestben, mert most már véglegesen megvált tőlünk. Priboj beállítása a húsvéti sérlegmérkőzés résztvevőinek meggyőzése alapján történt, a szövetségbe az UTE csak utólag jelentette be Priboj szerepeltetését. Kedden az intézőbizottság előtt megje-

A MAC vízipóló csapata április 17-én indul Németországba,

ahol Ulmban játssza első mérkőzését. A csapat körülbelül egy héttel Nyugat-Németországban túrázik, legnehezebb meccsel Mannheimben és Hannoverben lesznek, azután április utolsó napjaiban

Károlyi Mihály elkobzott birtokain anyáron hajtják végre a földreformot

Osszel döntenek a vagyonrészek felosztásáról

— Az Est tudósítójától —

Egy esztendeje annak, hogy a kúria közbeszóló ítélettel a hazaárulókról szóló törvények alapján, elkobozta gróf Károlyi Mihály vagyonát. Az iratok most visszakerültek a királyi törvényszékre, hogy a törvényszék állapítsa meg, milyen vagyonrészek, birtokok illetik meg a magyar államot és melyek azok, amelyek a várományosokra szállnak.

Az iratok visszakerülése azt mutatja, hogy a törvényszék most tárgyalást tűz ki, amelyen a kijelölés megtörténik, a per azonban még most sincs olyan stádiumban, hogy a tárgyalást ki lehetne tűzni. Az Országos Földbirtokrendező Bizottság ugyanis Károlyi Mihály hatalmas birtokain még nem haj-

totta végre a földreformot, emiatt

a törvényszéknek nincs módjában megállapítani az ügy jelenlegi stádiumában, hogy a kincstárt haszonélvezet-megváltás szempontjából mennyi rész illeti meg. Értesülésünk szerint

Igy aztán azt sincs módjában megállapítani az ügy jelenlegi stádiumában, hogy a kincstárt haszonélvezet-megváltás szempontjából mennyi rész illeti meg. Értesülésünk szerint

az OFB még a nyár folyamán végrehajtja a földreformot gróf Károlyi Mihály birtokain

és így minden valószínűség szerint csak az ősszel kerülhet érdemleges tárgyalásra a birtokfelosztás ügye.

Az új jugoszláv kormány tagjai

Belgrád, április 9

Az új kormány Uzunovics Miklós elnöke alatt tegnap délután megalakult. A kabinet tagjai általában megtartották tárcájukat. Stojadinovics pénzügyminiszter, minthogy már előzőleg bejelentette, hogy tárcáját nem hajlandó megtartani, kimaradt, a kabinet új tagja pedig Milorad Vujicsics volt belügyminiszter. Jovanovics-hoz közelálló radikális politikus, aki Uzunovics tárcáját kapta. A kabinet tagjai a következők: Miniszterelnök és pénzügyminiszter: Nikola Uzunovics, Igazságügyminiszter: Marko Gyuricsics,

Külgügyminiszter: Momcilo Ninicsics,

Közüktatásügyi miniszter: Stepan Radics,

Belügyminiszter: Bozsa Maximovics,

Vallásügyi miniszter: Misa Trifunovics,

Törvényegyesítési miniszter: Milan Srskics,

Agrárreformminiszter: Pavle Radics,

Posta- és táviró miniszter: Benjamin Superina,

Erdő- és bányaminiszter: Nikola Nikics,

Földművelésügyi miniszter: Vasa Jovanovics,

Szociálpolitikai miniszter: Milán Simonovics,

Ipar- és kereskedelemügyi miniszter: Ivan Krajacs,

Közegészségügyi miniszter: Slavko Miletics,

Középítésügyi miniszter: Milorad Vujicsics,

Hadügyminiszter: Dusan Trifunovics,

Vasutügyi miniszter: Koszta Miletics.

Külföldről élénken keresik a magyar búzát

— Az Est tudósítójától —

A terménytőzsdén a külföldi kereslet minden cikkben megszilárdította a piacot. A kínálat valamivel jobb és minden határvidéken élénk érdeklődés mutatkozik a búza iránt. Amerikából tartott irányzat mellett kisebb áremelkedéseket jelentenek. Chicagóban és Newyorkban 1/2 centtel drágult a búza, 3/4 centtel a rozs és 1/2 centtel a tengeri.

A budapesti tőzsdén nyitáskor 77-es búzáért 407.500 koronát fizetnek. Hegyeshalmon 79-es búzára 435.000 korona pénzkínálat van. Gyékényesen 77-es búza 400.000 ko-

rona. Budapesti paritásban 77-es búza 402.500—405.000 korona, vagyis 2500 koronával drágább, mint tegnap. Májusra is 402.500—405.000 korona a búza ára.

Pestvidéki rozsért 235.000 koronát fizetnek, tehát ez is drágább lett 2500 koronával. Májusra 242—242.500 korona a rozs ára.

A magüszletben nincs lényeges változás.

A lisztüzletben a kereslet valamivel jobb, vidéki lisztet 6500, budapesti lisztet 7050 koronás duplanullás alapon kalkulálnak.

Vizállás:

Duna: Regensburg +83, Passau +298, Struden +336, Bécs +53, Pozsony +230, Győr +312, Komárom +348, Budapest +238, Dunapentele +231, Paks +311, Mohács +338.

Tisza: Tiszabecs +43, Vásárosnamény +104, Záhony +44, Tokaj +367, Tiszafüred +430, Szolnok +472, Csongrád +407.

Hernád: Hidasnémeti +41, Hernádnémeti +84, Sajó: Bánréve +104, Felsőzsolca +179. Szamos: Csenger +76. Körös: Gyoma +216, Kunszentmárton +400, Békés +98, Berettyóújfalva +16. Maros: Makó +233. Dráva: Bares +34. Csapadékot sehonnan sem jelentettek. A Duna Steintől Dunapenteleig árad, lejjebb apad. A Tisza Szolnokig árad, lejjebb apad. A legnyomás maximuma 768 (Livorno), minimuma 749 (Kursi).

— Valtinyi főtanácsos váratlanul elhunyt. Szívinfarktus következtében ma éjszaka váratlanul meghalt Valtinyi József fővárosi műszaki főtanácsos, aki már a 30-ik éve szolgált a főváros közlekedési ügyét. Tegnap még fiatalos kedvvel dolgozott a városházán, úgyhogy munkaköréből ragadta el a halál. Valtinyi főtanácsos elhunyt mély részvételt keltett a főváros tisztviselői körében, amelynek egyik leghasznosabb tagja volt. Temetéséről még nem történt intézkedés.

Milyen idő várható?

— A Meteorológiai Intézet jelentése —

Ma reggel hét órákor Budapesten 11, Szegeden 12, Debrecenben 10, Bécsben 8, Prágában 8, Zürichben 4, Párizsban 7, Londonban 6, Berlinben 7, Varsóban 8, Kopenhágában 3, Pétervárott —6, Rómában 14, Szófiában 8, Athénben 16 C. fok volt a hőmérséklet.

Ma délelőtt Budapesten 11.2 C fok volt a hőmérséklet. Jóslat: Változókonny, szeles, hűvös idő még sokhelyütt esővel.

Kerékpárok, elsőrendű gyártmányok, jótállással. Kerékpárgumi, Oramofonok, lemezek, Varrógépek. Összes alkátérszek. Részletfizetésre is a legjobbat legolcsóbban szállítjuk. Deményi, Teréz körút 4.

Nagy áresés a hadikölcsönpiacon

A mai tőzsde irányzata tartott

A kontremín tegnap délutáni betörését ma folytatni akarta, de a piacon felajánlott ár az első alacsony árfolyamnál gyorsan felfelvőre talált, sőt később a bankok keresték a részvényeket, úgy hogy magasabb árfolyamnál is csak elszórtan tudtak üzletet kötni. A külföldi tőzsdékről érkező jelentések is ösztönzően hatottak, de a forgalom szűk keretek között mozgott és ezért lényegesebb áremelkedés egyik részvényénél sem fordult elő. A helyi piacon csak névleges árfolyamokat jegyeztek eleinte, később a nemzetközi papiroknál a kontremín újabb kísérlete átmeneti gyengülést idézett elő.

A valutapiacon a frank és a zloti újabb áresése irányítja a piac hangulatát, amely lanyhul.

A hadikölcsönök piacán ma ismét nagy méretű eladást látott a forgalom, mert a tegnapi kormány-nyilatkozat nemcsak a szokott vérvök elmaradását idézte elő, hanem a megriadt játékosok olyan nagy tételeket ajánlottak fel folyton eső árfolyamok mellett, hogy ezek felvételére a piac képtelennek bizonyult. 15—20%-os az áresés, úgy hogy minden típusnál több ízben fel kellett függeszteni az üzleteit az árlelőres megakadályozására.

A hadikölcsönök nagy arányatlása kihatott a záloglevél-piacra is, itt azonban, miután kötésre nem is került sor, többnyire csak névleges árfolyamokat jegyeztek, ezek azonban nem felelnek meg a piac helyzetének.

A fővárosi kötvények piaca is gyengült, a kényszerkölcsön ára nem változott.

A külszopapírok kasszanapja: április 27.

A korlátapapírok kasszanapja: április 20.

A mai árfolyamok:

(Zárjelben a tegnapi záróárfolyam.)

Bankok:

Angol-Magyar (28) 26, Földhitelbank (174) 174 175, Hermes (12.5) 12.5, Magyar hitel (267) 267 268, Ingatlan (215) 215, Cseh bank (14) 14, Leszámitolóbank (61) 61 62, Osztrák hitel (125) 125 127.5, Keresk. bank (795) 795 797, Nemzeti bank (1745) 1725 1735.

Takarékpénztárak:

Egyes. főv. (21.5) 21, Ált. takarékok (112) 110, Pesti Hazai (1575) 1590 1600.

Biztosítók:

I. Magyar Bizt. (4100) 4200 4300, Foncière (71) 71.

Malomok:

Back-malom (40) 40, Concordia (5.25) 5 6, I. budapesti gm. (94) 92, Gizella (47) 45, Hungária (86) 86, Pesti Viktória (23.5) 23.

Nyomdák:

Athenaeum (60.5) 60, Franklin (60) 60, Rigler (55) 56, Újságüzem (3) 3.

Fasművek és gépgyárak:

Fegyver (400) 380 400, Ganz-Dan. (1535) 1495 1540, Ganz vill. (825) 840, Kistarsai (55.5) 54 54.5, Hofherr (120) 118.25 120, Kühne (20) 20, Láng (70.5) 71, Lipták (20) 20, Mág (5.5) 6, Rimamurányi (101) 99 100, Schlick (48.5) 48.

Faipari vállalatok:

Fournir (—) 8, Guttman (—) 291, Hazai fa (31) 30 31, Malomsoky (6) 6, Nemzeti fa (455) 455, Ofa (530) 520, Slavonia (51.5) 50, Nasci (1335) 1320 1325.

Bányák és téglagyárak:

Bauxit-trust (300) 310, Kohó (298) 296, Magnezit (850) 810, Ált. kőszén (3145) 3125 3145, Salgó (434) 430 436, rikányi (1195) 1175 1185.

Közlekedési vállalatok:

Délivasút (76) 76 77, Mftr. (135) 135, Levante (101) 103 105, Nova (256) 253 256, Államvasút (398) 380 395, Tröszt (257) 253 258.

Szállók és győnyfürdők:

Egisz (99.5) 97, Lukácsfürdő (20) 19 — 20.

Cukorgyárak:

Magyar cukor (1440) 1425 1440, Georgia (196) 188 195, Mezőhegyesi (368) 360, Stummer (—) 800 820.

Textilipari vállalatok:

Gyapjúmosó (28) 28, Karton (53) 50—53, Kender (80) 80 81, Pamut (200) 197 198.

Különböző vállalatok:

Brassói (338.5) 339—340, Dorogi (8.5) 8, Felten (1175) 1200, Óstermelő (210) 210—214, Gumi (133) 116—132, Vasútforgalmi (244) 238—242, Te-

lefón (102) 103—104, Hangya (30) 30.

Vegyipari vállalatok:

Chinoín (14) 13.5, Spódium (52.5) 52 54, Flóra (25) 25, Hungária műtrágya (104) 100, Szikra (38.75) 37.

Sör- és szeszipar:

Részvénysör (620) 620 — 630, F6 városi sör (60) 60, Gschwindt (312) 313, Polgári sör (615) 610.

Államadóssági kötvények:

Népszövetségi kölcsön (—) 71.25 71.75, 5 1/2%-os pénztárjegy 1917. évi (46.5) 38 42, 1918—1923. évi (46.5) 42 43, 1918—1925. évi (46.5) 42 43, Hadikölcsön 6%-os I—V. kib. (52) 43 47, VI—VII. kib. (49) 41 47, Hadikölcsön 5 1/2%-os II. és VII. kib. (49.5) 42, IV. kib. (48) 40 44, V. kib. (47.5) 40 43, VIII. kib. (48) 40 46, Kényszerkölcsön (53.5) 53 53.5.

Záloglevelek, kölcsönkötvények:

Belvárosi Tk. (10) 9 10, Egyesült Föv. (10) 9 10, Kisbirtokosok (10) 9 10, M. Ált. Takarékok (16) 15 16, Agrárbank (11) 10 11, Földhitelintézet (17) 15 16, Jelzáloghitel (17.5) 17 18, Leszámitolóbank (17) 16 17, Mektár (17) 16 17, Tp. Közp. Jelzálogbank (9) 8 9, Pesti Hazai (15.5) 15 16, Kereskedelmi Bank (24) 23.5 25.5.

Vasúti kötvények:

Helyi érdekű vasút (82) 76 77, Hazai Bank vasút (35) 35 36.

Fővárosi kölcsönkötvények:

1897. évi (49) 47 48, 1903. évi (31.5) 30 31, 1916. évi (11.5) 9.5 10.5, 1918. évi (9.5) 7.75 9, 1920. évi (2.1) 2 2.1, 1914. évi (600) 590 600.

Ernepenek:

20 koronás magyar arany 285—287, 20 koronás osztrák arany 285—287, Ezüst korona 5.6—5.8, Régi ezüst forint 15—15.4, Ezüst 5 koronás 28.5—28.9.

Valuták

Pénzszemek:

Zárjelben az előző napi középár

előző napi középár pénz ár

előző napi középár	előző napi középár	előző napi középár	előző napi középár
Angol font	347980	346930	348930
Belga frank	2760	2736	2750
Cseh korona	2116	2112	2119.5
Dán korona	18710	18655	18745
Dínár	1258.5	1255	1261.5
Dollár	71400	71250	71550
Francia frank	2506	2483	2502
Hollandi forint	28635	28610	28760
Lengyel zloty	8100	7975	7675
Leu	300	296	302
Leva	516	513	519
Lira	2875	2867	2887
Német márka	17012	16985	17035
Norvég korona	15385	15355	15385
Osztr. shilling	10055.5	10060	10095
Svájci frank	13815	13790	13840
Svéd korona	19150	19110	19170

Felelős szerkesztő: Salusinszky Imre
Kiadótulajdonos: Az Est lapkiadó r.t.
Felelős kiadó: Sebestyén Arnold igazgató